ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Δ'. — *Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1 Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἐξάμηνος μόνον καὶ προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.* — **ΕΤΟΣ Δ.**

ΑΡΙΘΜ. 14 (86). — *τῇ* **15/27.** *Ἰουλίου* **1888.**

ΠΟΠΠΑΙΑ

ὑπὸ **ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΛΗ.**

„Τοὺς πόθους, τὰς ὀρέξεις σου, τὴν θέλησίν σου ἐξεπλήρωσα πιστῶς, κ' ἐλπίζω, ὅτι εὐχαριστημένη ἔμεινας", ὁ Νέρων εἶπε, κτηνωδῶς περιπτυσσόμενος τὸ σῶμα τῆς ἑταίρας, εἰς ἣν συζύγου τίτλον καὶ Αὐτοκρατείρας πρὸ μικροῦ δημοτελῶς ἀπένειμεν. „Εἰς ἐξορίαν διαρκῆ τὴν Ὀκταβίαν κατεδίκασα. Μειδίασε, Ποππαία, εὐθύμησον, ἀπὸ τῆς ὄψεώς σου τῆς περικαλλοῦς ἐκδίωξον τὰ νέφη τὰ σκιώδη, τὴν πλήρωσιν τῶν προσταγῶν σου ἀκούουσα, μακρὰν τῆς Ῥώμης, τοῦ Νέρωνος μακράν, καὶ ἀλλοτρίαν εἰς τιμὰς καὶ δόξας, εἰς ἐξορίαν τηκομένην βλέπουσα τὴν σὴν προκάτοχον καὶ ἀντίζηλον. Εἰπέ, μὴ θέλεις αἷμα νὰ χαρῇς; Εἰπέ μου τί σοῦ λείπει; Νὰ σφάξω μήπως θέλεις φυλακισμένων ἀθρόας ἑκατόμβας, τοῦ Ἰουδαίου ἐκείνου ὀπαδούς, ὃν ὁ Πιλάτος ἐκαθήλωσεν εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ ἀθροίζων ἐντὸς δεξαμενῆς τὸ αἷμα τῶν ἀποστατῶν, νὰ πλεύσω μετὰ σοῦ, πρὸς τέρψιν ἀμφοτέρων, ἐντὸς τῆς λίμνης ταύτης τῆς αἱματηρᾶς; Εἰσέτι τὰ νέφη τοῦ μετώπου σου, τῆς παρουσίας μου ὁ ἥλιος εἰσέτι δὲν ἐσκέδασεν. Καὶ πάλιν σ' ἐρωτῶ, εἰπὲ τί θέλεις ἔτι, τί ποθεῖς, ποίας ζωῆς ὀρέγεσαι, ὁποίαν ἰδιοτροπίαν σου νὰ ἴδῃς πληρουμένην θέλεις, ὁποῖον ὄνειρον, ὁποίαν φαντασιοπληξίαν σου! Εἰπέ! Ὁ λόγος σου, ὁ πόθος σου, ἡ στιγμιαία ἰδιοτροπία σου εἰς ἔργον καὶ εἰς γεγονὸς ἀμέσως θὰ μεταβληθῇ. Αὐγούστα εἶσαι, Αὐγούσταν ὁ λαὸς καὶ οἱ Γερουσιασταὶ ἀρτίως σ' ἐπροσκύνησαν. Τῆς ἀντιζήλου σου αἱ προτομαὶ ἐθραύσθησαν, καὶ ἐπὶ τῶν συντριμμάτων των αἱ προτομαί σου, Ποππαία, ἀνηγέρθησαν, καὶ εἰς αὐτὰς θείας τιμὰς προσέταξα νὰ ἀποδίδῃ ὁ λαός. Ἐὰν ὅ,τι ἐγένετο δὲν σοὶ ἀρκεῖ, εἰπὲ τί θέλεις ἔτι νὰ γενῇ; Προκαταβολικῶς ὁ Νέρων σοὶ ὑπόσχεται, ἀφοῦ δὲν δύναται τοὺς πόθους νὰ μαντεύσῃ, νὰ προλάβῃ τῆς καρδίας σου, προκαταβολικῶς σοὶ ὑπόσχεται αὐτοὺς νὰ ἐκτελέσῃ ἀκριβῶς. Ἀλλ' ὅμως πρέπει νὰ μοῦ τοὺς εἰπῇς! Καὶ πάλιν σὲ ἐρωτῶ μὴ θέλεις αἷμα; Μὴ θέλεις σπαραγμοὺς; μήπως ποθεῖ ἡ ψυχή σου ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν τίγρεων νὰ ἴδῃ μέλη σπαίροντα, καὶ ἀγωνίας νὰ ἀκούσῃ τῶν ἑτοιμοθανάτων οἵτινες, εἰς τὰς ὀδύνας ἀσφαλοῦς θανάτου ἀπερχόμενοι, τὴν κεφαλὴν των κλίνουν πρὸς τὸν Καίσαρα καὶ προσφωνοῦν αὐτόν; Εἰπὲ λοιπὸν τί θέλεις, καὶ διατὶ ἡ παρατεινομένη ἀθυ-

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.
† 1886.

μία σου; Ποθεῖς νὰ δηλητηριάσω τῶν ὑδάτων τὰς πηγάς, νὰ σφάξω ἔτι, ποθεῖς φλογῶν τὸ παρανάλωμα τὴν Ῥώμην νὰ καταστήσω αὐθωρεί; Ν' ἀποφανθῇς μὴ δίσταζε. Θαυμάσιον τὸ θέαμα θ' ἦναι. Ἐπιθυμεῖς καὶ αὐθωρεὶ νὰ ἐκτελέσω ταῦτα πάντα; Εἰπέ, ἐν νεῦμά σου ὁ Νέρων ἀναμένει, τὴν ἔγκρισίν σου καὶ μόνην ἀπεκδέχεται . . . ."

*

Μετὰ σκοπίμου ἡδυπαθοῦς ἐκλύσεως, ἐγγὺς τοῦ ἀνακλίντρου ἐρρίφθη ἡ Ποππαία. Μὲ θνήσκουσαν, ἀλλὰ ψευδῆ φωνήν, καὶ πλήρη ὑποκρίσεως ἐψέλλισεν ὅτι ἡ χλιαρὰ τὴν πνίγει ἀτμοσφαῖρα, καὶ δῆθεν ὅπως ἀνακουφισθῇ ἠνέωξε μικρὸν τὸ στῆθός της, καὶ ἀσθμαίνουσα ψευδῶς, τὰς παρειὰς στηρίζουσα εἰς τὰς περικαλλεῖς ὠλένας της, τὸ βλέμμα της ἰθύνουσα εἰς τὸ κενόν, ἐσίγησε καὶ εἰς ῥεμβασμοὺς βαθεῖς ἐφάνη βυθισθεῖσα. Θαῦμα ἐκτάκτου ἦτο καλλονῆς. Εἰς τοὺς δεσμούς της, τοὺς ἀραχνιαίους καὶ λεπτούς, ἀλλὰ πλειότερον παντὸς σιδήρου ἰσχυροὺς συνέλαβε τὸν Νέρωνα, τὸν ἄνδρα συλλαβοῦσα μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἀρχή της ἦτο ἡ ἀπόλαυσις! Βαθέως ἐγνώριζε τοὺς ἄνδρας, καὶ τῆς μητρός της τέκνον ἄξιον, καὶ κληρονόμος μεγαλειτέρας ἔτι φιλαρέσκου καὶ ἐρωτοτρόπου καλλονῆς, τῆς ἐκλελυμένης ἐποχῆς της ἀξία ἀντιπρόσωπος ἡ Ποππαία ἐθεωρεῖτο χαίρουσα. Τῆς σεμνότητος καὶ τῆς αἰδοῦς τὸ θέλγητρον ἁπλῶς ὡς μέσον ἐχειρίζετο, καὶ ἐφαίνετο σεμνὴ ὁσάκις ἤθελε νὰ ἁλώσῃ διὰ τῆς σεμνότητος. Ἠρνεῖτο ὅπως φλογερωτέραν καταστήσῃ τὴν ὁρμὴν τῆς ἀπολαύσεως, καὶ ἐνέδιδεν ἵν' ἀρνηθῇ κατόπιν, καὶ τιμωρήσῃ διὰ τῆς ἀνεπαρκοῦς εὐνοίας της. Κατεῖχε τὸ μυστήριον τοὺς πόθους νὰ ἐξάπτῃ, εἰς τὰς σαγήνας της τοὺς ἄνδρας νὰ ἐμπλέκῃ, τὸ ἄγκιστρον δολώνουσα δι' ἐλαχίστων παροχῶν, καὶ ὀργῶσα ἀκαταμάχητον ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροήν. Ἀλλ' ὅτε εἰς τὰς παγίδας της ἐνέκλειε τὸ θῦμα κατεβασάνιζεν αὐτό, ἐγέλα, ἐμειδία, κ' ἐὰν διαφεύγουσαν τὴν λείαν ἐθεώρει, ἐμηχανᾶτο τότε ἄπειρα τεχνάσματα, ὡς πᾶσα ἐρωτότροπος γυνή, πικρῶς ἐθρήνει, ἔκλαιεν, ἐστέναζεν ὑπὸ τοὺς πόδας της καὶ αὖθις νὰ ἀγάγῃ θέλουσα τὸν ἀποστάτην δραπετεύσαντα. Τῆς καλλονῆς της ὕβριν, καὶ ὕβριν ἑαυτῆς ὑπέθετε νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ τις ἀφοῦ ἅπαξ τὴν ἠγάπησε. Σατὰν ἀληθινός, φιλαρεσκείας τέλειον ὑπόδειγμα, καὶ τύπος ἐρωτοτρόπου γυναικός, ἐκτάκτου καλλονῆς καὶ πνεύματος, θερμοὺς ἐγκλείουσα ἐν ἑαυτῇ τοὺς πόθους, κοχλάζοντα τὰ πάθη, καὶ πάθη ὅμως, καὶ πόθους, καὶ αἰσθήματα καλύπτουσα ὑπὸ ὑποκρισίας πέπλον ἀδιαπέραστον, γνωρίζουσα πῶς νὰ λαλῇ εἰς ἕκαστον, ὁποία ὅπλα νὰ χειρίζεται, πρὸς τίνα πρέπει νὰ προσμειδιᾷ, πρὸς τίνα νὰ φαίνεται περίλυπος, πότε νὰ ὑπισχνῆται καὶ πότε νὰ πραγματοποιῇ, νὰ ἀρνῆται πότε, καὶ πότε νὰ ἐκλιπαρῇ, πότε φιλάργυρος τοῦ κάλλους της νὰ ἦναι καὶ πότε σπάταλος, τυχαίως δῆθεν νὰ ἀφίνῃ πίπτοντας εἰς τοὺς θαυμασίους ὤμους της τῆς κόμης της τοὺς μελανοὺς βοστρύχους, καὶ ὀργιζομένη δῆθεν καὶ μεμψίμοιρος νὰ ἀνυψοῖ τὰς κομψοτάτας χεῖρας της νὰ καθηλώσῃ προσπαθοῦσα τὸ δάσος τῶν βοστρύχων της, νὰ προσποιῆται ὅτι ἀδυνατεῖ τὴν κόμην ν' ἀναδέσῃ, σκοπίμως, ἀλλὰ χωρὶς νὰ φαίνεται, τὴν χλαῖναν ν' ἀνασύρῃ, νὰ μειδιᾷ, τὰ χείλη της τὰ ἐρυθρὰ καὶ τοὺς ὀδόντας τοὺς λευκοὺς νὰ ἐπιδείξῃ θέλουσα, γραφικωτάτας στάσεις νὰ λαμβάνῃ καὶ εἶτα τοὺς ἡδυπαθεῖς της ἡμικλείουσα ὀφθαλμοὺς ν' ἁπλοῦται χαύνως, ἐντέχνως καὶ ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ τὸ σῶμα καὶ τὴν χλαῖναν νὰ διευθετῇ, γοργῶς νὰ ὁμιλῇ, σιωπηλὴ νὰ μένῃ ἄλλοτε, ὁτὲ φαιδρά, ὁτὲ περιαλγής, νὰ πάσχῃ να στενάζῃ, ἀλλ' εὔθυμος μετὰ μικρὸν νὰ φαίνεται, τὸν θάνατον νὰ ἐπικαλῆται ἀπὸ τὰς ἀλγηδόνας νὰ τὴν σώσῃ τῆς ζωῆς, καὶ κρύφα νὰ οἰκτείρῃ εἶτα τοὺς μωροὺς οἵτινες ἐπίστευον εἰς τὰς ἀπελπισίας της, ἡ Ποππαία, ἁπλῆ Ῥωμαία, ἀλλ' ἤδη Αὐτοκράτειρα καὶ σύζυγος τοῦ Νέρωνος, τοὺς ὀφθαλμούς της ἔστρεψε πρὸς τὸ θηρίον ὅπερ ἐδάμασε διὰ τῶν τεχνασμάτων καὶ τοῦ κάλλους της, καὶ τρυφερῶς προσβλέπουσα τὸ δίπουν τέρας, ἠνέωξε τὰ χείλη της, πρὸς τὸ θηρίον νὰ προσέλθῃ ἔνευσε, καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ ἁρμονικὴν φωνήν της διότι τὰ ὅπλα πάντα, τὰ ἀναδεικνύοντα ἀκαταμάχητον τὴν δύναμιν τῆς γυναικός, ἐκτὸς τῆς ἀρετῆς, εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἔδωκεν ἡ φύσις — ἀφοῦ ἐθώπευσε τῆς ἀνθρωπίνης τίγρεως τὸ πρόσωπον, εἶπεν ἡδυπαθῶς ἀποστραφεῖσα πρὸς τὸν Νέρωνα;

*

„Μυρία ἐὰν εἶχον στόματα, φωνας μυρίας, θὰ ἠδυνάτουν νὰ ἐκφράσω εἰς τὸ προσφιλές μου εἴδωλον, εἰς τὸν ἀγαπητόν μου κύριον καὶ σύζυγον, τὸν ἔρωτα ὅστις ὑπὲρ αὐτοῦ πληροῖ τὸ στῆθός μου. Μοὶ εἶσε προσφιλής, οὐχὶ διότι τοῦ κόσμου σύμπαντας κυριαρχεῖς, ἀλλὰ διότι εἶσε Σύ! Αὐγούστα ἐὰν ἦμην, Αὐτοκράτειρα Ῥωμαία καὶ σὲ ἔβλεπον τυχαίως διερχόμενον τῶν ἀνακτόρων κάτωθι, βοσκὸν ἀσήμαντον ἢ ἁλιέα ἀφανῆ, αἰσθάνομαι ὅτι τὸν θρόνον καὶ τὸν Αὐτοκράτορα θὰ ἐγκατελίμπανον αὐτοστιγμεί, νὰ σὲ προφθάσω θέλουσα, ἐπὶ τὰ ἴχνη σου ν' ἀκολουθῶ, ὁμοῦ μὲ σὲ τὸν βίον μου εὐδαίμων νὰ διέλθω." Ὁ βλὰξ ὁ Νέρων εὐδαιμόνως ἤκουε, καὶ ἐν ἐκστάσει πρὸ αὐτῆς ἡδονικῶς κατέπινε, ὡς ἀμβροσίαν γνήσιον, τὰ πονηρὰ ἐπινοήματα, τοὺς μεμελετημένους λόγους, τοὺς ὅρκους καὶ τὰς φράσεις τῆς πανούργου καὶ ἐρωτοτρόπου γυναικός. „Θεοὺς λατρεύουν", ἐξηκολούθει ἡ Ποππαία λέγουσα, καὶ τοῦ Νέρωνος θωπεύουσα τὴν κεφαλήν, „Θεοὺς λατρεύουν οἱ λοιποὶ θνητοί, καὶ εἰς αὐτοὺς τοῦ περαιτέρω βίου των τὰς τύχας ἀναθέτουσι. Σὺ εἶσαι ὁ θεός μου, οὐδένα ἄλλον ἐκτὸς σοῦ θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ λατρεύσῃ ἡ Ποππαία σου." Ὁ βλὰξ ὁ Νέρων, ὡς χρῆμα γνήσιον τοὺς λόγους της ἀποδεχόμενος, πλειότερον εἰς ἔκστασιν ἐνέπιπτε, καὶ χαίνων πρὸ αὐτῆς ὡμοίαζε τὸ ἄκακον στρουθίον, ὅπερ, ὑπὸ τοῦ ὄφεως μαγνητισθέν, νὰ εἰσπηδήσῃ ἦτο ἕτοιμον ἐντὸς τοῦ διαπλατυνθέντος στόματος τοῦ ἑρπετοῦ. Τὴν ὄψιν της σκοπιμωτέρως ἡ Ποππαία διηυθέτησε, ἐστέναξε βαθέως, εἰς τὴν φωνήν της τὸν τόνον παραπόνου ἔδωκε, καὶ νωχελῶς ἐκτείνασα τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν, βαθύτερον ἐστέναξεν ἐκ νέου, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Νέρωνα. „Νὰ σοὶ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἀδυνατῶ. Καὶ ποία γλῶσσα, ἄλλως τε, θὰ ἦνε τόσον εὔγλωττος, ὥστε ἐπαρκῶς νὰ σοὶ ἐξηγήσῃ τὴν λατρείαν μου; Τὸν ἔρωτά μου διὰ μόνης τῆς ἀγάπης σου ἀμείβεις πλουσιώτατα· ἂν ὅμως τὴν Ποππαίαν σου νὰ καταστήσῃς εὐτυχῆ δὲν δύνασαι, εἰς τοῦτο παίει τῆς Ποππαίας ἡ τύχη ἡ κακή! Ὀργίλως μὴ ἀνίσταισαι, ἀγαπητέ μου Νέρων. Τῆς Ῥώμης παῦσον τὴν πυρκαϊὰν νὰ ἀπειλῇς· εἶναι μηδὲν πρὸ τοῦ πυρός, ὁ ἥναψας εἰς τὴν καρδίαν μου! Πυρκαϊὰς δὲν θέλω, ἀρκεῖ ἡ τρομερὰ ἥτις λυμαίνεται τὸ στῆθος μου! Τὰ αἵματα εἰς τί νὰ μ' ὠφελήσουν δύνανται; Καὶ μυριάδας ἐὰν σφάξῃς ἀπηνῶς, ἡ τύχη μου, ὁ πόνος μου, ἡ ἀϋπνία καὶ τὸ ἄλγος μου ἀδύνατον νὰ παύσῃ! Ἀνησυχία τρομερὰ πιέζει τὴν καρδίαν μου. Φοβοῦμαι μὴ σὲ χάσω! Εἰς τὸν κόλπον ἄλλης γυναικός, τῆς Ὀκταβίας ἴσως, φοβοῦμαι μήπως σ' ἴδω τὴν ἀγαπητήν μου

κεφαλήν σου κλίνοντα, καὶ ἡ φρικώδης αὕτη μου ὑπόνοια νυχθημερὸν μὲ δάκνει, μὲ σπαράσσει. Τὰ πάντα νὰ ὑπομείνω εἶμαι ἑτοίμη, ἀρκεῖ τοῦ Νέρωνός μου νὰ μὴ ἀποξενωθῶ. Τὰ πάντα, ἐκτὸς τῆς ἀπωλείας τῆς καρδίας σου ν' ἀντιμετωπίσω εἶμαι πρόθυμος. Κ' ἐντούτοις, ἡ πτοηθεῖσα φαντασία μου δεινότερον εἰς πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν τῆς λήθης σου τὸν κίνδυνον πρὸ τῶν πεφοβισμένων τῆς Ποππαίας ἐπισείει ὀφθαλμῶν. Ἂν εἰς τὴν ἐξορίαν ἡ Ὀκταβία ἔτι ζῇ, μακρὰν τῆς Ῥώμης ἐὰν ἦναι, διὰ τῶν δόλων της ἐντούτοις τῶν Ῥωμαίων τὰς καρδίας ἥλωσε, κ' ἐγὼ ἐὰν εἶμαι Αὐτοκράτειρα, ἐκείνη ὅμως τῆς Ῥώμης εἶναι ἡ Βασίλισσα! . . . Ἀλλ' ὄχι δι' ἐμέ, διὰ σέ, ἀγαπητέ μου Νέρων, διὰ σὲ φοβοῦμαι καὶ διὰ τὸν θρόνον σου. Τοὺς μυστικούς μου φόβους νὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ δὲν ἤθελον, καὶ ἤδη μετανοῶ ἀρχίσασα, ἀλλ' ἅπαξ τὴν φρικώδη μου ὑπόνοιαν ἐγγίσασα, νὰ τελειώσω πρέπει. Εἰς δύο μόνον λέξεις ἀλλ' ἐκφραστικὰς πρὸς τὸν ἀγαπητόν μου λέγω Νέρωνα, ὅτι τῆς Ὀκταβίας τρέμω τὰ λαθραῖα σκευωρήματα, τοὺς δόλους της φοβοῦμαι καὶ τὰς μηχανορραφίας της. Ἐπὶ τῆς ζωῆς σου, σύζυγος πιστή, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἀγρυπνῶ, πλὴν νὰ ἐγγυηθῇ τίς δύναται τὸ μέλλον, ἐπὶ τῆς πίστεως τοῦ ὄχλου ἐχέφρων ποῖος δύναται νὰ βασισθῇ; . . . . Ὦ Νέρων μου, ἀγαπητέ μου σύζυγε, οὐράνιε καὶ ἐπίγειε θεέ μου, ἀπὸ τὰς ὑποψίας μου τὰς τρομερὰς νὰ μ' ἀπαλλάξῃς σπεῦσε. Φοβοῦμαι μήπως σὲ φονεύσωσι . . . . . Ἡ Ὀκταβία, πολλοὺς εἰσέτι φίλους εἰς τὴν Ῥώμην ἀριθμεῖ . . . . . Διὰ τὴν ζωήν σου τρέμω, καὶ ἐσαεὶ θὰ τρέμω διὰ τὴν ὕπαρξίν σου τὴν πολύτιμον, ἐνόσῳ, ἔστω καὶ ἐξόριστοι, ζῶσιν ὅμως καὶ ἐργάζονται οἱ μηχανορραφοῦντες κατὰ σοῦ. Τὴν θέσιν των, τὸν θρόνον τὸν ἀπολεσθέντα, τὴν τράπεζαν, τὸ λέχος σου, ὁπόθεν ἀπεπέμφθησαν, νὰ ἀνακτήσουν πάλιν γλίχονται. Νὰ ἐκφρασθῶ σαφῶς δὲν δύναμαι. Εἰς τὴν ὀξύτητα τῆς ἀντιλήψεώς σου ἐμπιστεύομαι, ἐννόησον ὅ,τι φοβοῦμαι νὰ εἰπῶ . . . . . Τῆς Ὀκταβίας οἱ φίλοι οἱ πολυπληθεῖς, αὐτὴ ἡ Ὀκταβία ἴσως, τίς οἶδε, εἰσέτι βεβαία δὲν εἶμαι ἐντελῶς . . . . . ἀλλ' ὑπονοίας ἔχω σοβαρὰς . . . . . τίς οἶδε, τέλος, ἀπὸ τὸν τρόμον μου τὸν διαρκῆ ἀπάλλαξόν με σὲ παρακαλῶ, τὴν δυστυχῆ Ποππαίαν σου ἀπάλλαξον ἀπὸ τοὺς φόβους της, τὸν Νέρωνά της πίπτοντα νεκρὸν ἐγγύς τινα ἡμέραν νὰ ἴδῃ . . . . . Ἀγρύπνει, πρὸς Θεοῦ, Ἀγρύπνει Νέρων μου! Τοὺς φύλακάς σου διπλασίασον, τῆς Ὀκταβίας τοὺς φίλους ἀπομάκρυνον . . . . . Ὦ! ποίαν φρίκην μοὶ προξενεῖ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτῆς; . . . . . Ἐφόσον τὴν αἰσθάνομαι ἐχθράν, ἢ πιθανὴν ἐχθρὰν τῶν ἡμερῶν σου, οὐδέποτε θὰ παύσω νὰ φοβοῦμαι, καὶ νὰ σοὶ λέγω διαρκῶς: *τὴν Ὀκταβίαν τρόσεχε* . . . . . Ἀδύνατον νὰ συγχωρήσῃ· εἶναι γυνή, ὑβρίσθη . . . . . καὶ ἀρκεῖ! Τὴν θέσιν μου, καὶ τὴν ζωὴν εἰς τὴν Ὀκταβίαν νὰ παραχωρήσω, ἐὰν θέλῃς, δύναμαι, ἀρκεῖ νὰ ὁρκισθῇ ὅτι θὰ σ' ἀγαπᾷ οὐχὶ ὅπως ἐγώ, διότι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἀλλὰ τὸν Νέρωνα, τὸν Νέρωνά μου τὸν ἀγαπητὸν ἂς ὁρκισθῇ ὅτι θ' ἀγαπᾷ μικρόν, καὶ ὅτι οἱ φίλοι της, οἱ ἐρασταί της ἴσως . . . . . αὐτή, αὐτὴ ἡ Ὀκταβία ἂς ὁρκισθῇ ὅτι θὰ παύσῃ νὰ ἐνεδρεύῃ τὰς ἡμέρας σου . . . . . Ἰδέ! ὁ λογισμός, ἡ ὑποψία τοῦ πιθανοῦ θανάτου σου τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸν νοῦν ἐσκότισε. Συγχώρησόν με ἐὰν εἶπον πράγματα, ἅτινα ν' ἀποσιωπήσω ἔπρεπε, τὰς ὑπονοίας σου τὰς ἀρκετὰ βασίμους, νὰ συνδαυλίσω ἀποφεύγουσα. Δὲν ἤθελον νὰ σοὶ τὸ ἐκμυστηρευθῶ· σοὶ λέγω ὅμως, ὅτι ἀντὶ σοῦ, ἐπὶ τοῦ βίου σου νυχθημερὸν ἐγὼ ἠγρύπνουν πάντοτε. Νὰ ἀπατῶμαι εὔχομαι. Ἡ παράφορος πρὸς σὲ ἀγάπη μου ἴσως τὸν κίνδυνον δεινότερον καὶ μᾶλλον ἄμεσον ὑπὸ τὰς ὄψεις τῆς Ποππαίας ἐξετύλιξεν, ἀλλὰ φοβοῦμαι διὰ τὴν ζωήν σου, Νέρων μου. Ὁ ἔρως εἶναι ὕποπτος, καὶ ἐνόσῳ ἡ Ὀκταβία καὶ πόρρωθεν ὑφαίνει τὰς πλεκτάνας της, θὰ τρέμῃ ἡ Ποππαία, θὰ τήκεται, θὰ ἀγρυπνῇ, τοῦ Νέρωνός της τὴν ζωὴν μοχθοῦσα ν' ἀσφαλίζῃ, ἀπὸ ἐγχειρίδιον ὀξὺ ἢ δηλητήριον ὀξύτερον . . . . . ."

*

Ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Νέρωνος ἐρρίφθη ἡ Ποππαία κλαίουσα. „Ὦ! σὲ ἔχω ἔτι, εἰσέτι σὲ κρατῶ, καὶ ἰδικός μου εἶσαι εἰσέτι, προσφιλεστάτη κεφαλή, ἀγαπητέ μου Νέρων" ἔλεγε. Θερμὰ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της ἔρρεον τὰ δάκρυα, ἀπὸ τοῦ στήθους της ἀντὶ φωνῆς λυγμοὶ ἀνήρχοντο, καὶ στεναγμοὶ τὰ χείλη της διέσχιζον. Τὸ γυναικεῖον τέρας ἔβαλλε κατὰ σκοποῦ. Ὁρμητικῶς ὁ Νέρων ἀνεπήδησε. Ἡ πάντοτε ἐπτοημένη φαντασία του δεινότερον κατεπτοήθη τότε, καὶ ἄμεσον τὸν κίνδυνον τῆς συνειδήσεως ἡ ἐνοχὴ καὶ ἡ τύψις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του παρουσίασε. Τὸν εἶδεν ἡ Ποππαία ἐξερχόμενον, καὶ ὅταν ἐντελῶς ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτῆς, ἠγέρθη, ἐμειδίασε καὶ „ἠλίθιε" ἀνέκραζε „πρεπόντως σὲ ἐμπαίζω, βαθέως σὲ περιφρονῶ. Τὴν κεφαλὴν ζητῶ τῆς ἀντιζήλου μου, τῆς Ὀκταβίας καθυμμαγμένην ἐπόθησα τὴν κεφαλήν. Βλάκα! νομίζεις ὅτι σ' ἀγαπῶ; Ἁπλῶς ὡς ὄργανον σὲ θέλω, τῶν φιλοδόξων μου σκοπῶν καὶ τῶν ὀρέξεων ὄργανον ἐλεεινόν μου σὲ κατέστησα . . . ."

Β΄.

„Μὲ τὰ αἰώνια παράπονα, μὲ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς συμβουλὰς μοὶ εἶσε ὀχληρὸς" πρὸς τὸν Σενέκαν ἔλεγεν ὁ μαθητής του Νέρων, ἐνῶ ῥητὴν συγχρόνως ἔδιδε διαταγὴν πολυτελὲς συμπόσιον τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ ἑτοιμασθῇ. Μὲ φιλοσόφου θάρρος, εὐγενὲς καὶ ἀπτόητον, τὸν Νέρωνα νὰ διορθώσῃ ἠρέμα ὁ Σενέκας ἐπεδίωκε, ἀλλ' *ἔσιγχεν αἰθίοπα*. „Ἠσέβησας εἰς τῆς συζύγου σου τὰ δίκαια" καὶ πάλιν ὁ Σενέκας ἔλεγεν. „Ἀδίκως, σκαιῶς, μετ' αὐθαιρέτου ἰταμότητος τὴν Ὀκταβίαν ἀπεδίωξας τοῦ οἴκου σου. Τῆς Ῥώμης ὁ λαὸς βαθὺ πρὸς τὴν ἐνάρετον ἐξόριστον τὸ σέβας ἔτρεφε καὶ τρέφει, καὶ εἴδες ὅτι ἤρκεσεν ἡ εἰς τὴν Ῥώμην παλινόστησις τῆς χρηστοτάτης γυναικός, ἐπευφημίας θύελλαν, καὶ θύελλαν ἐμμέσου κατὰ σοῦ ὀργῆς, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄρχοντος ἄχρι τοῦ μᾶλλον ταπεινοῦ ἀστοῦ νὰ ἐξεγείρῃ γενικῶς. Τιμᾷ, ὦ Νέρων, τιμᾷ τὴν ἀρετὴν τὸ πλῆθος. Τοὺς συντριβέντας ἀνδριάντας τῆς προθύμως καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ἀνεγείρῃ ἔσπευσ' ὁ λαός. Γνωρίζεις τίνος ἕνεκα; Ἁπλῶς καὶ μόνον διότι τὴν ἀρετὴν τῆς Ὀκταβίας ἐκτιμᾷ, καὶ συμπαθεῖ εἰς τὴν διωκομένην ἀθωότητα. Στρατοὺς ἢ στόλους νὰ διαθέσῃ μήπως ἡ Ὀκταβία δύναται; Ἐξόριστος ἡ δυστυχής, ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὀργῆς σου κύπτουσα, προγεγραμμένη αὐστηρῶς, εἶναι ἐντούτοις κραταιά, τὰ πλήθη νὰ κινήσῃ δύναται πλειότερον καὶ σοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἀρετή, ἡ ἀθωότης εἶναι τὰ ὅπλα της! Τὰ ὅπλα ταῦτα, οὐδέποτε ὁ μαθητής μου Νέρων, οὐδέποτε ἐγνώρισε, καὶ ἐντούτοις πλειότερον τῶν λεγεώνων εἶναι κραταιά, καὶ ἰσχυρὰ πλειότερον καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ πάσης ὑλικῆς δυνάμεως. Ἀκούεις ὁπόσον ἐνθουσιωδῶς τὴν Ὀκταβίαν ὁ λαὸς καλεῖ; Ἀκούεις πῶς νὰ τὴν προσφωνήσῃ θέλει ὁ λαός, καὶ προσφωνῶν αὐτήν, τοῦ Νέρωνος νὰ ψέξῃ τὴν ἀπαισίαν συμπεριφοράν, κ' ἐμπράκτως νὰ κολάσῃ, τῆς Ῥώμης ὁ λαός, ὁ εὐγενῆ τηρήσας τῆς καρδίας τὰ αἰσθήματα, παρὰ πᾶσαν τὴν διαφθορὰν ἣν Γερουσία

καὶ Ἀνάκτορον, ἐν πονηρᾷ ἁμίλλῃ, διαδίδουσι; Εἰς τί ἡ ἐναρετωτάτη σύζυγος σοὶ ἔπταισε; Εἰκοσαέτις μόλις, συμπαθεστάτη, τῶν ἀτυχούντων πρόφρων ἀρωγός, τοῦ πλήθους εὐλαβοῦς λατρείας ἀντικείμενον, περιυβρίσθη ἀπανθρώπως ὑπὸ τοῦ συζύγου της, ὑπὸ σοῦ σκαιῶς ἐξηυτελίσθη . . . . . Καὶ ἀφοῦ εἰς τὰς ἐσχάτας τὴν ὑπέβαλες τῶν ὕβρεων, τῶν ἀνακτόρων ἀναιτίως τὴν ἀπέπεμψας μακράν, καὶ τὴν Ποππαίαν ἔλαβες. Πικρία δὲν ὑπῆρξε, ταπείνωσις ἢ ἐξευτελισμός, εἰς ὃν νὰ μὴ ὑπέταξας ἐκείνην, ἣν ὤφειλες νὰ σέβεσαι. Κ' ἐν τέλει τὴν ἀνεκάλεσας ἐδῶ, οὐχὶ μετανοῶν, ἀλλ' ὅπως βαθύτερον πικράνῃς τὴν καρδιάν της . . . . . Γνωρίζω ὁποῖον τέλος τὸν Σενέκαν ἀπειλεῖ, τοιαύτην γλῶσσαν μετερχόμενον. Ἀλλ' ὁ φιλόσοφος οὐδέποτε φοβεῖται. Θὰ ἔτρεμον ἐὰν τὰ δόγματα καὶ τὰς ἀρχάς μου παρεβίαζον. Ἀλλ' ἤδη πρὸς τί νὰ φοβηθῶ; Θὰ μὲ φονεύσῃς; Νομίζεις ὅτι κακόν τι ἢ ποινὴν βαρεῖαν καταγιγνώσκεις κατ' ἐμοῦ; Γνωρίζεις τὸν Σωκράτην, τὸν ὑψηλόφρονα, τὸν ἔξοχον τῆς ἀνθρωπότητος διδάσκαλον; Ἀνέγνωσας τὸν Πλάτωνα, ἐτρύφησας εἰς τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας τὰ διδάγματα, μαθήματα ἐξαίσια ἠρύσθεις, Νέρων, ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων μας; Καὶ εἰς ἄνδρα ἑλληνομαθῆ, τῆς Ἀθηναϊκῆς φιλοσοφίας τὸν σωτήριον καὶ ὑγιᾶ χυμὸν ἁπλήστως ἐκμυζήσαντα, τίς θὰ τολμήσῃ τὸν θάνατον νὰ καταγνώσῃ ὡς ποινήν, ὡς ἀπειλὴν τὸν θάνατον νὰ ἐπισείσῃ κατ' αὐτοῦ; Μὲ ἔσχες ὡς διδάσκαλον, ἀλλ' ὡς ἀντίπαλον θὰ μ' ἔχῃς πάντοτε. Ἐνόσω τὸν ἀνόσιόν σου δρόμον, αἱμάτων καὶ σφαγῶν μεστόν, ἀχαλινώτως ἐξακολουθεῖς, ὡς τιμητὴν ἀκούραστον καὶ ἀδυσώπητον θὰ ἔχῃς τὸν Σενέκαν πάντοτε. Σοὶ εἶμαι βεβαίως ὀχληρός. Τοὺς ἐλεγκτὰς μισοῦσιν οἱ κακοί, πλὴν τὸ διεστραμμένον πνεῦμά σου, αἱ χεῖρές σου, αἱ αἵματος ἀδιαλείπτως ἀποστάζουσαι, γνωρίζουσι καλῶς μὲ τίνα τρόπον τῶν ἀλυγίστων τιμητῶν ἐν τάχει νὰ λυτρῶνται ἀσφαλῶς . . . Ἡ ζωή μου εἶναι κτῆμά σου, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ πνεῦμά μου. Τὸ σῶμά μου νὰ ἐκβιάσῃς δύνασαι, ἀλλ' ἡ συνείδησις ἀβίαστος θὰ μένῃ πάντοτε. Ὑπῆρξας ἄδικος. Κατετραυμάτισας τὴν σύζυγόν σου τὴν ἐνάρετον, τὴν Ὀκταβίαν εἰς ὅ,τι ὡς σύζυγος καὶ ὡς γυνὴ εἶχε μᾶλλον εὔθικτον καὶ μᾶλλον προσφιλές, κ' ἐν τέλει τὴν ἀπέπεμψας ἵν' ἄλλην δημοσίᾳ λάβῃς ἀντ' αὐτῆς. Εἴθε τοῦ πλήθους ἡ ὑπὲρ αὐτῆς κραυγή, εἴθε τὸν Νέρωνα νὰ παραδειγματίσῃ ἀσφαλῶς, καὶ εἰς τὸ πνεῦμά του ὀφειλομένην ἐπανόρθωσιν καὶ ἄμεσον νὰ ἐμπνεύσῃ ἐνταυτῷ. Καὶ ἤδη φεύγω. Ποῦ κατοικῶ γνωρίζεις . . . . . Ἀλλ' ὅ,τι νὰ καταμάθῃς δὲν θὰ δυνηθῇς ποτέ, εἶναι ὅτι ὁ εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἀπτόητος ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ στιγμῇ νὰ ἀτενίσῃ καὶ νὰ προκαλέσῃ δύναται τὸν θάνατον . . . . ."

Γ'.

„Τὴν ἐντολήν μου νὰ ἐκτελέσῃς ἀκριβῶς, καὶ ἐπανελθὼν νὰ μοὶ εἰπῇς τὴν ἔκβασιν" ὁ Νέρων εἶπεν εἰς πιστὸν θεράποντα. Ταχὺς ὁ δοῦλος, τῶν ἀνακτόρων ἔσπευσεν ἐκτός, νωθρῶς ὁ Νέρων εἰς πολύφωτον τοῦ ἀνακτόρου ἦλθεν αἴθουσαν. Τὸ δεῖπνον τὸν ἀνέμενε. Πρηνεῖς προσέπεσον οἱ φύλακες, ἠγέρθη ἡ Ποππαία, εἰς ἀπάντησιν τοῦ Νέρωνος μετὰ σπουδῆς ψευδοῦς καὶ πλάνου μειδιάματος χωρήσασα, καὶ προσκλινεῖς, μὲ κυρτωμένον τὸν αὐχένα, ἀξιωματικοὶ τινὲς πιστοὶ καὶ Γερουσιασταὶ ἐμφόβως καθηλώθησαν. Ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Νέρωνα τὸ γύναιον παρέλαβε. Ὡς ἀνεμόμυλος ἡ γλῶσσα τῆς Ποππαίας ἀπελύθη, τὸν τύραννον εἰς ἐρωτήματα ἀπέπνιξε, μεθ' ὑποκριτικοῦ ἐνδιαφέροντος πυνθανομένη καὶ φροντίζουσα. „Ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ὁ Σενέκας μὲ ἐσύγχισε" εἶπεν ὁ Νέρων νωχελῶς ἁπλούμενος πλησίον τῆς τραπέζης. „Ν' ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὰς ἀηδίας του, Ποππαία, ἀπεφάσισα. Τὸν κόσμον θὰ ἐκπλήξω διὰ τῆς γενναιοψυχίας μου. Θὰ τὸν φονεύσω μέν, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸ ἱπποδρόμιον. Αἱ σάρκες του βορὰ τῶν τίγρεων δὲν θὰ γενοῦν. Εἰς τὸν διδάσκαλόν μου, δὲν σημαίνει ἐὰν φανῶ ἐπιεικής. Ἐντὸς θερμοῦ λουτροῦ θὰ διατάξω αἱ φλέβες του νὰ ἀνοιγοῦν. Ὡραῖον τὸ θέαμα θὰ ἦναι. Θὰ παραγγείλω νὰ μ' ἀναγγείλουν τὴν στιγμήν, καθ' ἣν τὸ αἷμά του θὰ βάψῃ τὸ ὕδωρ τὸ κατάθερμον. Ὡραῖον τὸ θέαμα θὰ ἦναι, δὲν θέλω νὰ τὸ στερηθῶ. Καὶ τὴν ἀπόδειξιν αὐτὴν τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας μου ἂν δώσω δὲν σημαίνει· ὁπωσδήποτε διδάσκαλός μου ἦτο!" Περίτρομοι κατέφασκον οἱ πέριξ. Τὸ δεῖπνον ἤρχισε καὶ ἄφθονος ὁ οἶνος ἔρρεε. „Τὸ ὡραιότερον τῶν ἐδεσμάτων τελευταῖον σοὶ ἐφύλαξα, Ποππαία προσφιλής", ὁ θηριώδης Νέρων εἶπε πρὸς αὐτήν. „Ἀδύνατον νὰ τὸ μαντεύσῃς, διότι τῆς μαντικῆς τὴν δύναμιν δὲν κέκτησαι, μοὶ φαίνεται, ἐνῶ ἐγὼ τἄ σὰ διανοήματα, τοὺς πόθους, τὰς ὀρέξεις μαντεύω ἀσφαλῶς. Θὰ ἴδῃς ἐὰν ἐπέτυχον", τὸ τέρας εἶπεν, ἄχρι πυθμένος τὸ πλῆρες κύπελλον κενῶν. „Εἰπέ, Ποππαία; δὲν σοὶ ἀρέσουν τὰ θεάματα εἰς ἃ ἐγὼ κατ' ἐξοχὴν τρυφῶ; Πῶς ἐκτιμᾷς, ἐν παραδείγματι, τὸ θέαμα ἐξαίφνης κοπτομένης κεφαλῆς; Ἐνθουσιῶ, εὐδαίμων, εὐτυχὴς καθίσταμαι εἰς τὴν εὐχάριστον αὐτὴν ἐνθύμησιν. Πρὸ ὀλίγου ἔτι τοιοῦτον θέαμα ἀπήλαυσα! Διέταξα νὰ σύρωσιν εἰς τὴν αὐλὴν κατάδικόν τινα· ἐλέγετο κατάδικος, ἀλλ' ἴσως ἦτο πολίτης τις τυχαίως συλληφθεὶς εἰς τὰς ὁδούς. Ἐνῶ ὁ ἑκατόνταρχος ποικίλας ἐρωτήσεις τῷ ἀπηύθυνε, εἰς ἕν μου νεῦμα ὁ κεκρυμμένος δήμιος ἐξώρμησε, καὶ τοῦ λαλοῦντος ἐξαπίνης ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν. Ὤ! τί θαυμάσιον τὸ θέαμα! Λυποῦμαι ὅτι δὲν σὲ ἐκάλεσα εἰς τὴν παράστασιν νὰ ἐντρυφήσωμεν ὁμοῦ. Μὲ θέλγουν τῆς ἀποκοπείσης κεφαλῆς αἱ ἄναρθροι φωναί, καὶ ὁμολογῶ ὅτι θελκτικωτέρα μουσικὴ εἰς τὰ ὦτά μου οὐδέποτε ἠχεῖ. Θὰ ἴδῃς ὅταν αὔριον ἐπαναλάβω τὴν παράστασιν· εἰς τὸ ἔξαίσιον καὶ προσφιλές μου θέαμα ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης σὲ καλῶ. Καὶ οἱ σπασμοὶ ἐκεῖνοι τῶν μυώνων, τῆς εἰς τὸ χῶμα κυλιομένης κεφαλῆς; Καὶ οἱ δύοντες βολβοὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ στόμα τὸ ἡμίκλειστον, αἱ τρίχες αἱ καθημαγμέναι, ὁ ἐλαφρὸς ὁ τρόμος, ὁ στιγμιαίως διελαύνων τὴν κεκομένην κεφαλήν; Ἀ! τί θέαμα, τί θέαμα! Ὁπόσον σὲ λυποῦμαι ἐὰν εἰσέτι δὲν τὸ ἀπήλαυσας! Ἐγὼ ἐνθουσιῶ· καὶ μόνον νὰ συλλογισθῶ, ὅτι ἡμέρα μία νὰ παρέλθῃ δύναται χωρὶς νὰ ἀνακουφισθῶ εἰς παίγνια τοιαῦτα καὶ θεάματα, μελαγχολῶ ἀμέσως, καὶ τὴν ψυχήν μου αὐθωρεὶ ἡ θλῖψις κυριεύει. Θὰ ἴδῃς αὔριον ὁπότε μόνος μου θὰ διευθύνω τὴν παράστασιν! Θὰ ἴδῃς, Ποππαία, ὁπόσον ἔχω δίκαιον. Εἶναι ἀνέκφραστος, ἀνέκφραστος ἡ τέρψις . . . . ."

*

Καὶ ἔτρωγε, καὶ ἔπινε τὸ τέρας, ἐνῶ τοιαῦτα διελέγετο! Ὁ οἶνος ἐσκότισε τὴν κεφαλήν, καὶ ἔπνιξε τὸ ὕστατον τῆς ἀνθρωπίνης ἐντροπῆς καὶ ἀσθενὲς ὑπόλοιπον. Τρεῖς ὥρας ἤδη ἐκραιπάλει καὶ ἐμέθυε· Εἰς σκίμποδα ἄβρὸν τὸν ἔσυραν, καὶ ἐκεῖ, ἐξαπλωθεὶς ὡς κτῆνος μᾶλλον ἢ ὡς ἄνθρωπος, τὴν κεφαλήν του ἀκολάστως κατακλίνων εἰς τῆς Ποππαίας τὸν λαιμόν, διέταξεν αἱ αὐλητρίδες νὰ εἰσέλθωσιν. Ἡ αἴθουσα ἀμέσως ἐπληρώθη, καὶ ὄργια μετὰ μικρὸν εἰς τῶν Καισάρων τὰ ἀνάκτορα, ἐν φαύλῃ ἀπαθείᾳ ἀναφανδὸν ἐξετυλίσσοντο! Ὁ Νέρων διεσκέδαζε!!! Βεβαρυμένος ὑπὸ τοῦ οἴνου

ΠΟΠΠΑΙΑ.

Εἰκὼν ὑπὸ N. Sichel.

τοὺς ἀτμούς, ἀπὸ τῶν ἀπρεπῶν σκηνῶν τὸ βλέμμα τὸ ἠλίθιον ἀνήγειρε, καὶ πρὸς ὀργιάζοντα Γερουσιαστὴν ἀποταθείς, „τί νέα, Ποπίλιε", μὲ τραυλίζουσαν ἀπὸ τῆς μέθης καὶ διακοπτομένην τὸν ἠρώτησε φωνήν; — „Ὑπὸ τὸ πνεῦμά σου τὸ θεῖον" ὁ Γερουσιαστὴς ἀπήντησε „διεσκορπίσθη παραχρῆμα ὁ λαός, τὸν Νέρωνα ἐπευφημῶν, καὶ τὴν ἐνδοξοτάτην Αὐτοκράτειραν Ποππαίαν." Καὶ πίπτων πρὸ τοῦ Αὐτοκράτορος πρηνής, καὶ ὡς τετράποδον περιπατῶν ὁ Γερουσιαστής. „Ἄναξ" εἶπε, „τῆς Οἰκουμένης πάσης Κύριε, ὁ Ζεὺς τὴν δύναμίν του νὰ ἐκδηλώσῃ θέλων τοζεύει ὑπερνέφελος τὸν κεραυνόν, καὶ τρέμουν οἱ θνητοί, καὶ τὸν ὑπέρτατον θεὸν ἀναγνωρίζουσιν ἐν μέσῳ τῶν βροντῶν, τῶν ἀστραπῶν, καὶ τοῦ πυρφόρου μηνυτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ὕψος τῆς Σῆς Μεγαλειότητος, ὦ Ἄναξ Παντοκράτωρ, νὰ ἐπιδείξῃ εἶναι μάταιον καὶ κεραυνοὺς καὶ μῆνιν. Ἀρκεῖ κ' ἕν σου συνοφρύωμα, ὅπως ὁ κόσμος σύμπας ταραχθῇ. Ἀνώτερος, ὦ Αὐτοκράτωρ μέγιστε, ἀνώτερος, ὦ Νέρων, εἶσαι τοῦ Διός! Ἐκείνου ἡ ὀργὴ τὸν Ὄλυμπον σαλεύει, ἡ ἰδική σου ἡ ὀργὴ σαλεύει καὶ καταπτοεῖ τὴν γῆν. Νὰ ἐκτοξεύσῃς κεραυνοὺς μάταιον εἶναι ἐντελῶς. Ἀρκεῖ νὰ ἐμφανισθῇς ὅπως ὁ κόσμος σύμπας ἔντρομος προσπέσῃ γονυπετὴς πρὸ τῶν ποδῶν σου, Ἄναξ Ὕψιστε, θεέ! Τὸν Δία ὑπερέβης Νέρων, τὸν Νέρωνα ἀνώτερον ὁ κόσμος ἀνεκήρυξε καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν θεῶν."

*

Τὸν Γερουσιαστήν, εὐστόχως λίαν καὶ δικαίως ὁμιλήσαντα, οἱ περὶξ ἀνευφήμησαν, τὸν Νέρωνα ἐπευφημήσαντες. Τοὺς λόγους του ἐντούτοις ὡς ἀτελεῖς οἱ εὐφημοῦντες ἐθεώρησαν, καὶ ὑπερβάλλουσαν μετριοπάθειαν διέγνωσαν εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀγερώχου Γερουσιαστοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ ἠξίωσε τὴν ὑφηλοφροσύνην καὶ εὐφράδειαν τοῦ ἀξιοπρεποῦς Συγκλητικοῦ νὰ κρίνῃ εὐμενῶς, μὲ βλέμμα ἓν περιφρονητικὸν τιμήσας τὸν τετραποδητὶ συρόμενον ἀγορητήν. Τὰ ὄργια ἐν μείζονι ὁρμῇ ἐμαίνοντο. Αὐτὸς ὁ Νέρων κλονιζόμενος ὠργίαζε, ἀκολασταίνων ἀπαθῶς, καὶ ἀσέμνως ἐξυβρίζων πορφύραν ἅμα καὶ ἀνθρωπισμόν! Ἐξηντλημένος ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ σκίμποδος. Ἀνησυχοῦσα δῆθεν ἡ στυγερὰ Ποππαία προσῆλθε τρέμουσα, ἐρώτων λόγους καὶ φιλήματα εἰς τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας της, ὡς ἔλεγε, τὸ εἴδωλον, ἀφθόνως καὶ ὑπούλως διανέμουσα. Δαφιλεστάτας ἔχει τὰς ψευδεῖς θωπείας της. Εἰς λόγους πρόθυμος, προθυμοτέρα εἶναι εἰς φιλήματα. Εὐδαιμονεῖ ὁ Νέρων, καὶ ἡ Ποππαία „βλάκα", λέγει καθ' ἑαυτήν, πίστευε εἰς λόγους καὶ φιλήματα, ἅτινα ἡ ἀνάγκη, τὰ σχέδιά μου, καὶ τὸ συμφέρον ἀποσπᾷ. Καὶ ἐνῶ μὲ ὑπόκρισιν, ἐξόχου τελειότητος, θωπείας νέας ἐπιδαψιλεύει εἰς τὸν Νέρωνα, ὡς ἔχιδνα συρίζει εἰς τὸ οὖς του, τῆς ἐναρέτου, τῆς μισητῆς της Ὀκταβίας τ' ὄνομα. Τοῦ Νέρωνος αἱ ληθαργοῦσαι αἰσθήσεις διεσείσθησαν. Ἀνένηψε μικρόν, καὶ τὸν πιστόν του δήμιον, ὃν εἰς ἀποστολὴν ἐπείγουσαν, πρὶν ἢ καθήσῃ εἰς τὸ γεῦμα ἐξαπέστειλε, καλεῖ διά τινος οἰνοβαροῦς ἀξιωματικοῦ. „Σὲ ὑπεσχέθην κᾶτι" εἰς τὴν Ποππαίαν λέγει ἀποστρεφόμενος. „Ἐλπίζω εὐάρεστον τὸ δῶρον μου νὰ ἦναι . . . . . ."

*

Μὲ δίσκον ἀνὰ χεῖρας, εἰς τῆς αἰθούσης τὴν φλιὰν ὁ ἀπαθὴς οἰκέτης ἔφθασεν. Ὁ Νέρων τὸν διέκρινε, καὶ εἰς τὸν θεράποντα νὰ προχωρήσῃ ἔνευσε. Ὑπήκουσεν αὐτός. Πρὸ τῆς Ποππαίας ἔφθασε, καὶ πρὸ τοῦ Νέρωνος γονυπετής, ἐπὶ τὰ πρόσω τὸν χρυσοῦν του δίσκον ἔτεινε. Γελῶν ὁ Νέρων τὸν δίσκον ἔπληξε πλαγίως χαριεντιζόμενος, καὶ αἱματόφυρτος εἰς τοὺς πόδας τῆς Ποππαίας, τῆς Ὀκταβίας ἐκύλισεν ἡ κεκομμένη κεφαλή! „Τὸ εὐτελές μου δῶρον", καγχάζων κτηνωδῶς, ὁ Νέρων εἶπεν, εἰς τὴν αἰσχρὰν συναυτουργόν, „σοὶ ἀρέσκει φίλη μου;" θριάμβου βλέμμα ἐκείνη, ἐπὶ τῆς καθημαγμένης κεφαλῆς τῆς ἀντιζήλου ἐξηκόντισε. Τὴν κεφαλὴν περιφρονητικῶς λακτίσασα ἀπώθησε, καὶ πονηρῶς τὸ δίπουν τέρας κατεφίλησε . . . . . .

(Ἐξ Ἀθηνῶν.)

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ὑπὸ **ΑΓΗΣΙΑ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**, ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ.

(συνέχεια.)

Τίνι τρόπῳ θὰ μορφωθῶσι παρ' ἡμῖν τοιοῦτοι ἠθοποιοί; Οἱ μέχρι τοῦδε ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ κατελθόντες καὶ τῷ εὐγενεῖ σκοπῷ ἀφιερώσαντες τὰς νεανικάς, ἢ ἀνδρικάς των δυνάμεις, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχήν, τὸν βίον των ὅλον, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, τὸν βαρὺν ἀνέλαβον ἀγῶνα ἀτελέστατα ἢ καὶ οὐδόλως παρεσκευασμένοι· καὶ ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἐξενεχθεῖσαν ἡμῶν κρίσιν, ὅσον καὶ ἂν φανῇ εἴς τινας αὐστηρά, ὅτι ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἀξιοῦται νὰ ὀνομασθῇ ***καλλιτέχνης***, ἐκτὸς ἂν τὸ ὄνομα θεωρηθῇ ὡς μετάφρασις τοῦ κοινοῦ παρ' ἅπασι τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ συναδέλφοις των διακριτικοῦ artista. Ὅπως τοὺς γνωστοτέρους μόνον ἐξ αὐτῶν ἀναφέρωμεν, ἐνθυμούμεθα ἀμφοτέρους μὲν τοὺς κκ. Ταβουλάρας ὑποδυομένους τὰ μάλιστα πρωτοτύπως πρόσωπα τῶν συνήθων ἀθνείων σκηνικῶν συρράμμάτων à sensation καὶ διανθίζοντας τὸν διάλογόν των ἢ τοὺς μονολόγους των διὰ περικοπῶν ὅλως αὐτοσχεδίων καὶ μεστῶν τῆς χυδαίας ἐκείνης εὐφυΐας ἡ ὁποία δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ κριθῇ κατωτέρα τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀκροατηρίων ἅτινα συνήθως χειροκροτοῦσι τοὺς ἀγαθοὺς αὐτοὺς τῆς λεγομένης Ἐθνικῆς σκηνῆς πλανοδίους ἱππότας, κατὰ τοῦτο διαφέροντας τοῦ ἐκ Μάγχης συμπαθεστάτου ἥρωος, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἱδανικῶς ἐξεπροσώπει μίαν πραγματικότητα ἐκπεσοῦσαν, οὗτοι δὲ τὴν πτωχὴν των πραγματικότητα καλῇ τῇ πίστει ἐπιδεικνύουσι πρὸ τοῦ ἐν τῇ διανοίᾳ ὁλοκλήρου κοινωνίας ἐπιτέλλοντος ἰδεώδους τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Τὸν δὲ κ. Λεκατσᾶν ἐνθυμούμεθα ἐπίσης ἐπιμένοντα νὰ ἐπιδεικνύηται ἀπὸ τῆς σκηνῆς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν καὶ Ἑλληνιστὶ ν' ἀπαγγέλλῃ, καθ' ὃν καιρὸν δυσχερῶς ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ . . . . . τὴν Ἑλληνικήν· καὶ ὅμως τῶν ἑλληνικῶν ἀκροατηρίων ἡ μακροθυμία, ἀποσείουσα τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τῆς στοιχειωδεστέρας καλαισθησίας, τυφλῶς ἢ μᾶλλον ***κωφῶς*** ἐπεδαψίλευε τῷ ἀγγλίζοντι ἠθοποιῷ χειροκροτήματα καὶ στεφάνους.

Πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὴν ὀφειλομένην δικαιοσύνην τῷ κ. Λεκατσᾷ, ἀναγνωρίζοντες ὅτι ὑπερανθρώπους μέχρι τοῦδε ἔχει καταβάλει προσπαθείας ἵπως μορφώσῃ ἄλλους ἠθοποιούς, ἀφοῦ πέποιθεν ὅτι αὐτὸς οὐδόλως δεῖται μορφώσεως· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ ῥηθῇ καὶ ἡ ἀλήθεια ὅτι μετὰ δεκαετίαν σχεδὸν τοιούτων διδακτικῶν ἀγώνων καὶ προσπαθειῶν οὐδ' ἕνα μαθητὴν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ κ. Λεκατσᾶς, δικαιοῦντά πως τοῦ διδασκάλου τὰς μερίμνας· μόνον δ' ἐσχάτως μετὰ τρίμηνον μόλις προετοιμασίαν δὲν ἐδίστασεν οὗτος νὰ ἐπιδείξῃ ἀπὸ σκηνῆς τὴν σύζυγόν του τῆς Λαίδης Μάκβεθ τὸ πρόσωπον ὑποδυομένην!

Τὰ ὀλίγιστα ταῦτα καὶ μικρὰ καὶ παράξενα, ἐκ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων καὶ ἀκατανοήτων πραγμάτων ἢ φαινομένων, τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱστορίαν τῆς σκηνικῆς ἠθοποιΐας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, μαρτυροῦσιν ὁποῖαι αἱ περὶ θεάτρου καὶ τῆς Τέχνης αὐτῶν ἰδέαι τῶν κ. κ. ἠθοποιῶν. Ἡ ἀναλυτικὴ κρίσις τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε ἔργου των, ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ὑπερέβαλλε τὰ ὅρια τῆς μελέτης ταύτης, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐν πνεύματι τῆς ἀληθοῦς Τέχνης γινομένη, θ' ἀπέβαινεν ἄδικος μομφὴ καὶ κατηγορία ἐναντίον ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὰς δυσμενεστέρας συνθήκας, ἐν τῷ μέσῳ ἠθικῆς ἀτμοσφαίρας ἀραιᾶς καὶ ἀμορφώτου, ἐλαφρᾷ καρδίᾳ ἀνέλαβον καὶ ὑφίστανται ἀγῶνα πολλῷ ὑπέρτερον τῶν λίαν κοινῶν αὐτῶν δυνάμεων.

Περὶ ἠθοποιῶν ποιούμενοι τὸν λόγον οὐδ' ὑπηνίχθημεν τὰς γυναῖκας ἐξ αὐτῶν· καὶ ἡ αἰτία εὐνόητος· διότι οὐδὲ λόγος μέχρι τοῦδε εἶναι δυνατὸν περὶ αὐτῶν νὰ γείνῃ.

Πῶς λοιπὸν θὰ δημιουργηθῶσιν οἱ ἠθοποιοὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων; Φαίνεται ὅτι μέριμνά τις περὶ τούτου ἐλήφθη ὑπὸ τῶν φιλομούσων ἐν Ἀθήναις· ἐκτὸς τοῦ *Ὠδείου*, ὑπάρχει καὶ ***Δραματικὸς Σύλλογος*** τὴν διδασκαλίαν σκοπῶν τῆς ἀπὸ σκηνῆς ἀπαγγελίας καὶ τὴν μόρφωσιν ἠθοποιῶν τοῦ θεάτρου· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ γνωρίζομεν· καὶ ἀμφιβάλλομεν ἂν ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ τυγχάνῃ τοιοῦτος ὥστε ἐν κοινωνίᾳ ἀμοιρούσῃ παντὸς στοιχείου τοῦ τεχνικῶς ἐννοουμένου ***Θεατρικοῦ βίου*** νὰ δύναται ἡ ὑπαρξίς του καὶ ἡ δρᾶσίς του νὰ συμβάλῃ κατά τι εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν στοιχείων αὐτῶν. Τίς δύναται νὰ ἀξιώσῃ ἑαυτὸν διδάσκαλον ἢ ἑρμηνευτὴν ἐν τῷ τοιούτῳ Συλλόγῳ; καὶ ἂν φέρῃ, καθ' ἃ γινώσκομεν, τὸν χαρακτῆρα Σχολῆς οὗτος, ἐν τίνι πνεύματι εἶναι δυνατὸν νὰ διδαχθῇ ἡ δραματικὴ τέχνη ἐν αὐτῷ; τίνες αἱ παραδόσεις ἀφ' ὧν ἀπορρέουσι τὰ διδάγματα, οἱ κανόνες, οἱ τρόποι τῆς τέχνης αὐτῆς; Ἀπὸ τοῦ καλαισθητικοῦ χάους ἐν ᾧ, παρὰ τῇ νεωτέρᾳ Ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ, ἀνακυκῶνται πρὸς σύμπηξιν ἑλκόμενα τὰ μόρια τῆς ἀρχεγόνου θεατρικῆς ὕλης, ἀπὸ τοῦ χάους τούτου φυσικὸν εἶναι νὰ προκύπτωσι προδρομικά τινα ἀόριστα ὄντα, δραματοποιοὶ ἢ ἠθοποιοί· ἡ ἐμφάνισις ὅμως ***σχολῆς*** τινος οἱασδήποτε δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς παρὰ φύσιν καὶ βεβιασμένον δημιούργημα.

Ἀπολείπεται ἡ ἐλπίς: τὸ σχέδιον καθ' ὃ τὸ ἐγερθησόμενον ***Ἐθνικὸν Θέατρον*** θέλει προικισθῇ διὰ σχολῆς τελείως ὠργανωμένης πρὸς μόρφωσιν ἠθοποιῶν καὶ διὰ μονίμου θιάσου: καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ***σχολήν***, ἐπαναλαμβάνομεν ὅ,τι καὶ ἀνωτέρω· ὅτι ἡ λέξις αὕτη οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος δύναται νὰ ἔχῃ σημασίαν διὰ τὸ ἡμέτερον θέατρον· ὡς πρὸς τὸν μόνιμον δὲ θίασον, ὡς μέσον μορφώσεως ἠθοποιῶν, ἐπιφυλαττόμεθα νὰ πραγματευθῶμεν ἀπωτέρω, ὡς καὶ περὶ παντὸς ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς ***μέλλοντα*** μέτρα καὶ πράγματα.

V.

Δὲν θὰ μακρηγορήσωμεν ἐπισκοποῦντες τὴν θεατρικὴν φιλολογίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἀξία λόγου τυγχάνει ἡ παρατήρησις ὅτι ἐκ τῆς ἐν γένει φιλολογικῆς παραγωγῆς, ἡ δραματικὴ παρ' ἡμῖν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ πλουσιωτέρα· εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ ἔργα τὰ καταλαβόντα ἤδη θέσιν ἐν τοῖς προγράμμασι τῶν Ἑλληνικῶν θιάσων τοῖς ἐξ ὀθνείων μεταφράσεων κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποτελουμένοις, ἀριθμοῦνται τὸ δὴ λεγόμενον ἐπὶ τῶν δακτύλων· ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν δραματικὴν δημιουργίαν οἱ Ἕλληνες ποιηταὶ ἐπεδόθησαν μετὰ προτιμήσεως εἶναι ἀναμφισβήτητον. Δυσχερῶς τις ἤθελε δυνηθῇ ν' ἀναμνησθῇ τοὺς τίτλους μυθιστορημάτων ἢ διηγημάτων ἢ ἄλλων τοιούτων ποιητικῶν ἔργων ὁπωσοῦν γνωστῶν τῷ Ἑλληνικῷ κοινῷ καὶ προϊόντων Ἑλληνικῆς γραφίδος· τῶν δραμάτων ὅμως καὶ κωμῳδιῶν μακρὰ ἡ σειρὰ ἐξελίσσεται καὶ τούτων γνωστῶν οὐχὶ ἀπὸ τῆς σκηνῆς μόνον ἀλλ' ἐξ ἀναγνώσεως μάλιστα. Πῶς δ' ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον αὐτό, ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς σχετικῶς πλουσίας παραγωγῆς θεατρικῶν ἔργων ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σπάνις τούτων ἐν τῇ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίᾳ καὶ ἡ ἐν γένει προτίμησις ἐπ' αὐτῆς τῶν ξένων δραματικῶν ἔργων; Ἡ ἀπόλυτος ὑπεροχὴ τῶν προτιμωμένων αὐτῶν ἔργων δὲν δύναται πάντοτε νὰ ληφθῇ ὡς ἐξήγησις τοῦ τοιούτου φαινομένου· ἀρκεῖ ἡ ἁπλῆ ἐπισκόπησις τῶν συνηθέστερον λυμαινομένων τὴν ***Ἐθνικὴν Σκηνὴν*** θεαμάτων μᾶλλον ἢ δραμάτων ἵν' ἀποκρουσθῇ εἰς τᾶς πλείστας τῶν περιστάσεων ἡ ἐξήγησις αὐτή. ὑπάρχει μόλα ταῦτα ὁ λόγος τῆς προτιμήσεως συμπεριλαμβάνων καὶ αὐτὸ τὰ ἀσημότερα ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν δραματικῶν συρραμμάτων δι' ὧν οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ θεραπεύουσι τὴν ἀναπτυσσομένην καλαισθησίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοῦ· καὶ ὁ λόγος εἶναι ἡ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν νέων δραματικῶν ἔργων ἔλλειψις τῆς σκηνικῆς ἐκείνης τέχνης, τῆς ὁποίας οὐδὲ τὰ συρράμματα ἐκεῖνα ἀμοιροῦσιν. Ἡ ***τέχνη*** αὐτή, ἣν δὲν ἠγνόει ὁ Ζαμπέλιος, ἡ ὁποία καταφαίνεται εἰς τὰς κωμῳδίας τοῦ Βλάχου καὶ ὡς ἐξ ἐνστίκτου ῥυθμίζει τὰ δράματα τοῦ Βασιλειάδου, ἡ τέχνη αὕτη δὲν ἀποκαλύπτεται εἰς τοὺς συγγραφεῖς ἢ μόνον ἐπὶ τῆς ***σκηνῆς***· ἄνευ αὐτῆς τὸ δρᾶμα, ὅπως τὰ πλεῖστα ἂν μὴ πάντα τὰ παρ' ἡμῖν θεατρικὰ ἔργα, ἀπομένει ἁπλοῦς ἢ ἐῤῥυθμος διάλογος διῃρημένος εἰς σκηνὰς καὶ πράξεις· ἡ τέχνη αὕτη δίδωσι τὴν ***θεατρικότητα***, τὸ ***παραστάσιμον*** οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ δρᾶμα: τὴν ζωήν, τὴν κίνησιν, τὴν δρᾶσιν, κᾶτι πλέον, τὴν ***θεατρικὴν δρᾶσιν*** καὶ μόνον ἐν τῷ θεάτρῳ οὐχὶ διδάσκεται, ἀλλ' ***ἀποκαλύπτεται*** ὡς ἤδη προείπομεν, εἰς τὰς προνομιούχους ἐκείνας φύσεις ὧν ἡ πνευματικὴ ἰδιοφυΐα τείνει πρὸς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας. Ἄνευ ***θεάτρου***, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ ἐν γένει ὑποστάσεως, δραματικὰ ἔργα ἄξια τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραχθῶσι. Καὶ ἰδοὺ πῶς ὅλα αὐτᾶ τὰ στοιχεῖα τ' ἀποτελοῦντα ἐν συνόλῳ τὸ θέατρον, τυγχάνουσιν ἀλληλένδετα καὶ ἀναπόσπαστα ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῶν.

Τὴν τέχνην αὐτὴν τῆς ***Θεατρικότητος*** μόνοι μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν κατέχουσι σήμερον οἱ Γάλλοι, παρὸ τοῖς ὁποίοις τὸ ἐθνικὸν θεατρικὸν οἰκοδόμημα ἀπὸ τριῶν σχεδὸν αἰώνων ἐνδελεχῶς καὶ ἀδιακόπως ἐξαίρεται ὑπερηφάνως καὶ μεγαλύνεται, ἑδραιούμενον διὰ τῆς συνεχείας τῶν παραδόσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ τῶν καλαισθητικῶν μεταμορφώσεων ἀφ' ἑτέρου ἐν θαυμασίῳ πλούτῳ καὶ λαμπρότητι τεῖνον πρὸς τὴν τελειότητα.

Οἱ Ἰταλοί, παρὰ τοῖς ὁποίοις τὸ ***ἐθνικὸν Θέατρον*** τυγχάνει ζήτημα, ἀπασχολοῦν καὶ αὐτὰς τὰς κυβερνητικὰς σφαίρας, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἠναγκασμένοι ὄντες νὰ ὑφίστανται τὴν κυριαρχίαν τῶν Γαλλικῶν θεατρικῶν ἔργων ἐπὶ τῆς ἑαυτῶν σκηνῆς, ἀναγνωρίζουσι καὶ προκηρύττουσι τὴν ὑπεροχὴν

αὐτὴν τῶν Γάλλων ἐνῷ ἀνοπόμονοι καὶ δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τῇ καταστάσει ὑποθάλπουσιν ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἄλλην θέλει ἀναφανῇ καὶ ὁ μέλλων νὰ δωρήσηται τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ ἔργα ἐφάμιλλα τῶν Γαλλικῶν.

Ἐκτενεστέρα κριτικὴ ἐξέτασις τῆς ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἡμῶν φιλολογίᾳ μέχρι τοῦ νῦν θεατρικῆς παραγωγῆς ἤθελεν ἀπομακρύνει ἡμᾶς τοῦ ἀμέσου σκοποῦ τῆς μελέτης ταύτης· ἄλλως τε ὑπεδείξαμεν ἤδη ὅτι ἐκ τῆς πληθύος τῶν μέχρι τοῦδε παραχθέντων δραματικῶν ἔργων ὀλίγιστα, καὶ ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀριθμητὰ δύνανται νὰ καταλεχθῶσιν ὡς στοιχεῖα πρὸς δημιουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ τοῦ καλαισθητικοῦ, τοῦ ἐκδηλουμένου διὰ τοῦ *θεάτρου*, καὶ ὁ οποῖος ἀμόρφωτος ἔτι καὶ ἀδιάγραπτος ἐν τῇ γενέσει του οὐδ' οὕτω ἀξιοῦται νὰ κληθῇ ἐθνικός.

VI.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι στερούμεθα θεάτρων διὰ τοὺς νομάδας καὶ ἀσυντάκτους ἠθοποιοὺς τῶν λεγομένων *Ἐθνικῶν Θιάσων*, οἱ ὁποῖοι ἂν ὄχι ἄλλο, ἀλλ' ἑλληνιστὶ φθέγγονται· δὲν ἔχομεν θέατρα δι' αὐτούς, διότι ἂν παρὰ τὰ ὑπαίθρια σκηνώματα, ἐν οἷς οἱ θαυμασταὶ τοῦ Κωστάκη συνωστίζονται πολυπληθέστεροι καὶ προθυμότεροι τῶν θεατῶν τοῦ *Πειραιοῦ*, οἰκοδόμημά τι εὐπρεπέστερον ἀνηγέρθη καὶ ἄξιον τοῦ ὀνόματος τοῦ θεάτρου, αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ οὐδὲ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, οὐδὲ φαντάζεταί τις αὐτοὺς ἀξίους ν' ἀνέλθωσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοιούτου θεάτρου ἣν ἡ καλαισθησία τῶν Ἀθηναίων προορίζει διὰ τὰ κωμειδύλλια τῶν Γάλλων ἢ τὰ μελοδράματα τῶν Ἰταλῶν, τὰ ὑπὸ θιάσων τρίτης ἢ τετάρτης τάξεως στρεβλούμενα καὶ παραμορφούμενα πρὸς χρῆσιν τῶν φιλομούσων παρ' ἡμῖν κοινῶν.

Στερούμεθα ἠθοποιῶν ἀξίων τοῦ ὀνόματος τοῦ καλλιτέχνου, στερούμεθα δ' ἀπολύτως καὶ ἑνὸς ἠθοποιοῦ Ἕλληνος καλλιτέχνου, δυναμένου νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ν' ἀγωνισθῇ μετὰ προθέσεων σοβαρῶν καὶ κρίσεως ἀσφαλοῦς. Στερούμεθα σχεδὸν δραματικῶν ἔργων καταλλήλων πρὸς διδασκαλίαν· ἀλλ' οὐδ' ἐμορφώθη κἂν παρ' ἡμῖν ἔτι ὁ ἠθικὸς καὶ αἰσθητικὸς ἐκεῖνος χῶρος, ὁ ἀήρ, τὸ περιέχον ἀφ' οὗ ὁ δραματοποιὸς θέλει ἀρυσθῇ τοὺς τύπους, τὰς τάσεις τὰ αἰσθήματα, τὰς ἰδέας πρὸς θεατρικὴν ἐκδήλωσιν καὶ ἀναπαράστασιν.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι τὸ θεατρικὸν παρ' ἡμῖν ζήτημα μέχρι τῆς στιγμῆς ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ στερήσεις καὶ ἀρνήσεις.

Ἀπομένει τὸ μέλλον, καὶ τοῦτο ἐνδιαφέρει ἡμᾶς.

(*ἕπεται τὸ Β'. μέρος.*)

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΡΑΜΑΣΙ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝ ΤΩ ΠΟΙΗΜΑΤΙ ΤΟΥ ΔΑΝΤΕ

Ὑπὸ **G. Chiarini.**

(*συνέχεια.*)

Ὅπως ἀποδείξωμεν τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης τοῦ Γερβίνου, ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγας μόνον ἐκ τῶν γυναικῶν ἐκείνων: τὴν Πορκίαν (ἐν τῷ ἐμπόρῳ τῆς Βενετίας), γυναῖκα ἥτις συνενοῖ ἐν ἑαυτῇ τὰς ὑψηλοτέρας ἀρετὰς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας, γυναῖκα εὐγενῆ καὶ μεμορφωμένην, περιπαθῆ καὶ πνευματώδη, γυναῖκα ἔξοχον, ἥτις εἶνε πάντοτε κυρία ἑαυτῆς, χωρὶς ἡ ἐξοχότης καὶ αὐταρχία αὕτη νὰ ἐλαττῶσι ποσῶς τὴν μετριοφροσύνην, τὴν χάριν, τὴν τρυφερότητά της· τὴν Ἰμογένην, ἥτις εἶνε ἡ προσωποποίησις καὶ ἐνσάρκωσις τῆς συζυγικῆς ἀγάπης καὶ πίστεως· Ἑρμιόνην, τὴν ἀνδρείαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῆς ἀδίκως ὑποπτευθείσης καὶ καταδικασθείσης γυναικός· Ἰσαβέλλαν, τὴν ἡρωϊκὴν ἁγνότητα, ἥτις ἐξέρχεται θριαμβεύουσα νικήτρια ἐκ τῶν χαλεπωτέρων πειρασμῶν καὶ κινδύνων. Κορδηλίαν, τὴν ἁγίαν μάρτυρα τῆς εἰλικρινοῦς παιδικῆς στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως. Ἰουλίαν, τὸν ἡρωϊσμὸν τοῦ νεανικοῦ ἔρωτος· Μιράνδαν, τὴν γνησίαν τῆς φύσεως θυγατέρα. τὴν καλλονήν, τὴν ἀφέλειαν, τὴν χάριν, ἃς δὲν ἴσχυσε νὰ μαράνῃ ἡ δηλητηριώδης πνοὴ διεφθαρμένης κοινωνίας. Ὁ δημιουργήσας τοσοῦτον εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς χαρακτῆρας γυναικῶν, ἔσχε βεβαίως περὶ τῆς γυναικὸς τὴν ἀρίστην ἰδέαν. Καὶ ἂν ὑπῆρξε πράγματι δυστυχὴς ἐν τῇ μετὰ τῆς συζύγου συμβιώσει (τοῦθ' ὅπερ οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἀπέδειξε), καὶ ἂν ἔσχε πράγματι λόγους νὰ παραπονεθῇ κατά τινων γυναικῶν, αἱ πολλαὶ ἢ ὀλίγαι, μικραὶ ἢ μεγάλαι λύπαι καὶ θλίψεις τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου δὲν ἴσχυσαν ὅπως ἀμαυρώσωσιν ἐν τῇ μεγάλῃ ψυχῇ τοῦ ποιητοῦ τὴν εὐγενῆ ἐκείνην εἰκόνα τῆς γυναικὸς ἐν γένει, ἣν εἶχε σχηματίσῃ διὰ τῆς ἀταράχου καὶ γαληνιαίας θεωρίας τῶν ποικίλων αὐτῆς ὄψεων ἐν τῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἂν ὁ Βύρων παρέστησε τὴν γυναῖκα ὡς πλάσμα ἀσθενὲς καὶ κατώτερον τοῦ ἀνδρός, ὅπερ καταθέτει ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τοὺς πόδας δεσποτικοῦ ἐραστοῦ, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖ ἢ νὰ ἦναι δούλη αὐτοῦ, ἕτερος μέγας ποιητὴς Ἄγγλος, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Βύρωνος, ὁ Shelley, ἀνύψωσε τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ εἰς ὕψος ὅπερ, ὑπὸ διάφορον πνεῦμα ἐξεταζόμενον, δὲν εἶναι μικρότερον ἐκείνου, εἰς ὃ ὁ Δάντε ἀνύψωσε τὴν Βεατρίκην. Ὁ Δάντε, ὡς τέκνον τοῦ μεσαιῶνος, δὲν ἠδύνατο ν' ἀναβιβάσῃ εἰς μεγαλήτερον ὕψος τὴν Βεατρίκην ἄλλως πως ἢ παριστῶν δι' αὐτῆς τὴν ἐπιστήμην τοῦ Θείου· ὁ Shelley, τέκνον τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ τῆς ἐπαναστάσεως, παρέστησε τὴν γυναῖκα (ὅπως λέγει ὁ Dowden) „ὡς ὡραίαν καὶ ἐμπνευσμένην προφήτιδα μάρτυρα καὶ σώτειραν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Shelley ἡ γυνὴ ἔχει μίαν ἀποστολήν, ὑψηλὴν καὶ ἰδεώδη· τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ χειραφετήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῆς θεωρίας τῆς καλλονῆς, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀληθείας. Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς συντρίβονται καὶ πίπτουσιν αἱ ἁλύσεις τῶν τυράννων καὶ τὰ πνευματικὰ δεσμὰ τῶν ἱερέων. Ἡ γυνὴ ἐπλάσθη ὅπως ἀγαπᾶται καὶ λατρεύεται· ἀλλ' εἶναι μᾶλλον ἡ ἐνσάρκωσις καὶ προσωποποίησις τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀληθείας ἢ ὂν ἀνθρώπινον."

Οἱ τύποι τῶν γυναικῶν, ἃς ἔψαλεν ὁ Heine, εἶναι σχεδὸν πάντες, τῇ ἀληθείᾳ, κατωτέρας ἀκόμη τάξεως ἢ τῶν γυναικῶν τοῦ Βύρωνος· ἀλλ' ἕτερος μέγας Γερμανὸς ποιητής, μεγαλήτερος καὶ πρὸ πάντων ἁγνότερος καὶ συμπαθέστερος τοῦ Χάϊνε, ὁ Σχίλλερ, ἔψαλε τὴν Ἰωάνναν d'Arc, ἐδημιούργησε τὴν μορφὴν τῆς Θέκλας καὶ συνέγραψεν ἕτερον ποίημα, ἀρχόμενον ὡς ἑξῆς: „Τιμᾶτε τὰς γυναῖκας: αὐταὶ πλέκουσι ῥόδα οὐράνια εἰς τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον· σφίγγουσι τὸν εὐτυχῆ δεσμὸν τοῦ ἔρωτος, καὶ ὑπὸ τὸν αἰδήμονα πέπλον των Χαρίτων τρέφουσι γρηγοροῦσαι δι' εὐσεβοῦς χειρὸς τὸ αἰώ-

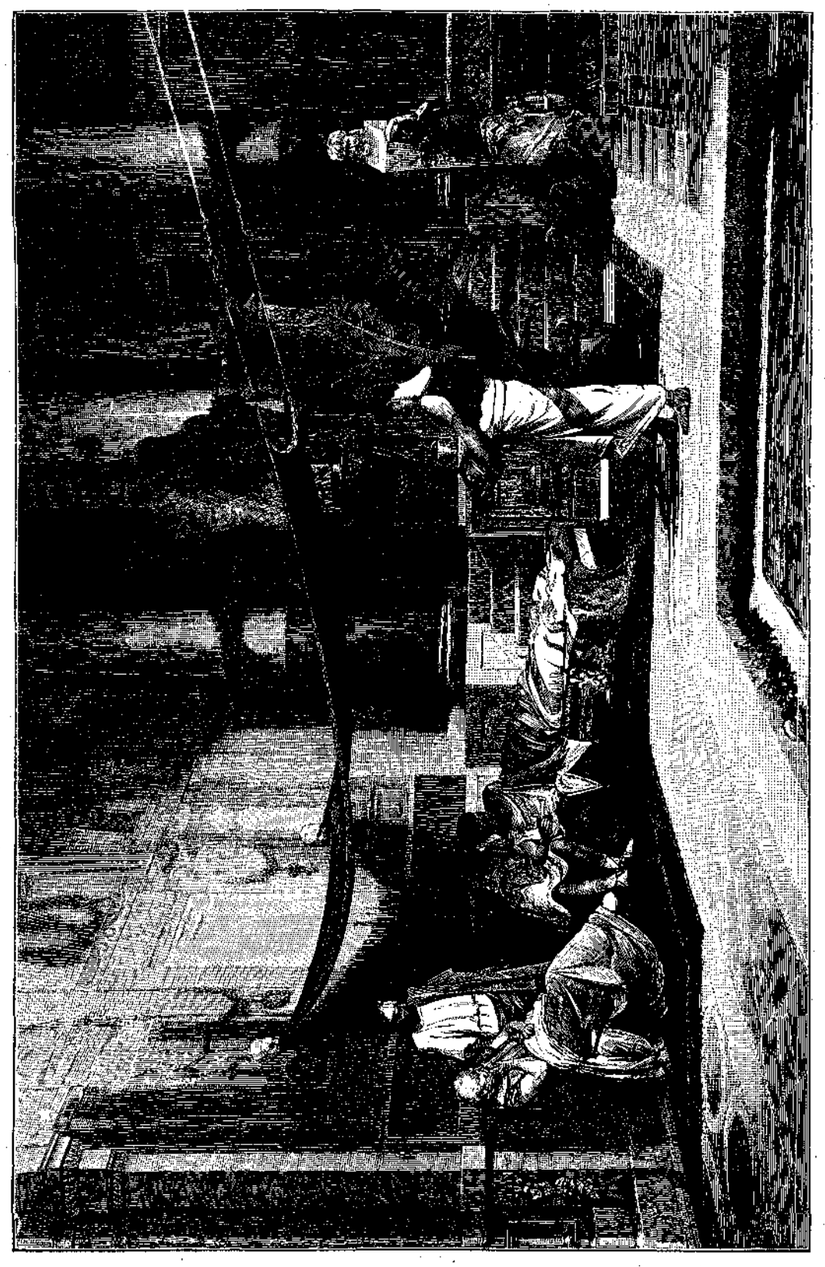

ΠΟΙΠΑΙΑ ΣΑΒΙΝΑ, ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΩΝΟΣ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΗΝ ΤΗΣ ΑΠΟΠΕΜΦΘΕΙΣΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑΣ ΟΚΤΑΒΙΑΣ.

νιον πῦρ τῶν ὡραιοτέρων αἰσθημάτων.“ Αἱ γυναῖκες τοῦ Σχίλλερ εἶνε ἀληθῶς πολὺ ὀλιγώτερον ἀληθιναὶ καὶ πραγματικαὶ τῶν τοῦ Σαιξπήρου· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐλαττόνει ποσῶς τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν, ἣν ὁ ποιητὴς ἠθέλησε νὰ ἐνσαρκώσῃ εἰς αὐτάς.

Ὁ Ἰάκωβος Λεοπάρδης, ὅστις μετέφρασε τὴν κατὰ τῶν γυναικῶν σάτυραν τοῦ Σιμωνίδου, ὅστις ἐν στιγμῇ μαύρης μελαγχολίας ἐβλασφήμησε περὶ τῆς γυναικὸς ἀποκαλέσας αὐτὴν ἀνίκανον νὰ ἐννοήσῃ τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ ἰδία αὐτῆς καλλονὴ ἐμπνέει εἰς τοὺς γενναίους ἐραστάς, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐδημιούργησεν, ἐκ τῆς πραγματικότητος, τὰς ἀφελεῖς ἐκείνας καὶ ἀθανάτους μορφὰς τῆς Νερίνας καὶ τῆς Σιλβίας, καὶ συνέγραψε *τὴν δεσπόζουσαν ἰδέαν* (il pensiero dominante), τοῦτ' ἔστι τὴν μεγαλητέραν τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἔρωτος ἀποθέωσιν, ἥτις ἐγένετό ποτε ἐν τῇ ποιήσει.

Τί δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ συμπεράνωμεν ἐξ ὅλων τούτων; Ὅτι οἱ φόγοι καὶ αἱ κατηγορίαι, ὅσαι ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων κατὰ τῶν γυναικῶν (ὅσους δήποτε τόμους καὶ ἂν ἠδύνατο ἡ συλλογὴ αὐτῶν ν' ἀποτελέσῃ), δὲν ἔχουσι μεγάλην σημασίαν.

Οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, ὁσάκις ἐκακολόγησαν τὰς γυναῖκας, εὑρίσκοντο πάντοτε εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ἐξαιρετικὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν, ἥτις περιώριζε μεγάλως καὶ ἐμείου τὴν ἀξίαν τῶν λόγων των. Ἢ ἐπαιζον τὸ πρόσωπον ἠθολόγων καὶ σατυρικῶν, οἱ ὁποῖοι θέλοντες νὰ περιορίσωσι καὶ διορθώσωσι τὸ κακὸν παρεσύροντο φυσικῷ τῷ λόγῳ εἰς τὸ νὰ μεγαλοποιῶσιν αὐτὸ καὶ ἐξογκῶσιν, ἢ ἔχοντες προσωπικοὺς λόγους παραπόνων κατά τινος γυναικός, ἀπέδιδον εἰς ὅλας τὴν αἰτίαν καὶ ἐνοχὴν ἐκείνης, καὶ ἴσως τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐνοχήν, ἢ τὴν καταδρομὴν τῆς τύχης. Εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς μεγάλης φωνῆς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς φύσεως.

Ἐὰν εἴς τινας ἀληθεῖς ποιητὰς φαίνεται ἐλλείπουσα ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη καὶ ἀξία τῆς γυναικὸς ἰδέα, ὀφείλομεν νὰ θεωρήσωμεν τὴν ἔλλειψιν ταύτην ὡς ἀτέλειαν τῶν ποιητῶν ἐκείνων, καὶ νὰ λυπώμεθα· μολονότι, ἂν ἠδυνάμεθα διὰ μέσου τῶν ποιημάτων αὐτῶν νὰ διεισδύσωμεν μέχρι τοῦ βαθυτάτου μυχοῦ τῆς καρδίας των, ἴσως θ' ἀνεκαλύπτομεν κάτι τί, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἔπειθεν ὅτι ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη καὶ ἀξία περὶ τῆς γυναικὸς ἰδέα δὲν ἔλλειπε παντελῶς εἰς αὐτούς, καὶ ὅτι ὅσα ἔγραφαν περὶ τῆς γυναικὸς δὲν ἦσαν ἡ εἰλικρινὴς καὶ ἀπαθὴς ἔκφρασις ὅλου αὐτῶν τοῦ αἰσθήματος.

Ἐν συντόμῳ, δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἐκ τοῦ συνόλου τῶν σπουδαιοτέρων συγγραμμάτων, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, ἐξεταζομένων ἀπαθῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως, ἐξέρχεται μία φωνή, ἢ μᾶλλον ὁλόκληρος χορὸς ἁρμονικῶν φωνῶν, ἠχῶν ὡς ἑξῆς: „Ὅσῳ μᾶλλον ἀνυψοῦται ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς μορφώσεως τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ τῆς καρδίας, τοσούτῳ μᾶλλον αὐξάνει ἐν αὐτῷ καὶ ἀνυψοῦται ἡ ἐκτίμησις καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν γυναῖκα.“ Αἱ δύο ἐκ τῶν φωνῶν, αἵτινες ἐν τῷ ἁρμονικῷ ἐκείνῳ χορῷ ἠχοῦσιν εὐκρινέστερον καὶ ὑψηλότερον τῶν ἄλλων, εἶναι ἡ τοῦ Γουλιέλμου Σαιξπήρου καὶ τοῦ Δάντε Ἀλιγιέρη.

(ἕπεται συνέχεια.)

ΟΠΤΑΣΙΑΙ

ὑπὸ **ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ.**

(συνέχεια.)

Θ'.

Ὑπήκουσα. „Μεγαλοδύναμε Θεέ, ποῦ εὑρίσκομαι;“

Ὑπεράνω μου διήρχοντο παχύτατοι, πυκνότατοι, σκοτεινότατοι ὄγκοι νεφελῶν. Ἐπίεζον καὶ συνώθουν ἀλλήλας ὡς ἀγέλη λυσσαλέων θηρίων, καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἐμαίνετο ἕτερον τέρας — ἡ μέχρι μανιώδους λύσσης ἐξεγηγερμένη θάλασσα. Ὁ λευκὸς ἀφρὸς ὑψοῦται εἰς ἀκαταπαύστους κυμάνσεις καὶ διασκορπίζει βροχὴν ῥανίδων, ὡς ὀρέων καὶ λόφων σειραὶ ἀνυψοῦνται ὑπερμεγέθη κύματα καὶ μὲ φοβερὸν πάταγον διαρρήγνυνται παφλάζοντα ἐπί τινος μελανοῦ ὡς ἡ πίσσα καὶ ἀποκρήμνου βρόχου. Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἡ ὀλολυγὴ καὶ ὁ ἀναβρασμὸς τῆς τρικυμίας καὶ ἡ παγετώδης πνοὴ τοῦ μαινομένου στοιχείου. Ἐν τῷ βροντώδει ἀναβρασμῷ τῶν κυμάτων ἐνόμιζον ὅτι ἀκούω θρηνώδεις φθόγγους, κρότους ἀπομεμακρυσμένων τηλεβόλων καὶ ἀκόμη καὶ κωδωνοκρουσίας, συγχεομένας μὲ τὸν τριγμὸν τῆς ψαμμώδους ἀκτῆς καὶ τὰς αἰφνιδίους κραυγὰς ἀοράτων λάρων. Ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος διεγράφοντο ἀόριστοι καὶ συγκεχυμέναι αἱ γραμμαὶ ἑνὸς πλοίου — καὶ πανταχοῦ ἐπεκράτει σύγχυσις, ὄλεθρος καὶ θάνατος. Ὑπὸ φρίκης καταληφθεὶς ἐκλεισα καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς.

„Τί εἶναι τοῦτο; ποῦ εἴμεθα;“

„Παρὰ τὴν νότειον ἀκτὴν τῆς νήσου Wight, πρὸ τοῦ σκοπέλου Blackgang, ὅπου συμβαίνουσι τόσον συχνὰ ναυάγια“, ἀπεκρίθη ἡ Ἕλλις, καὶ μοὶ ἐφάνη, ὡς νὰ ἔλεγε τοῦτο μετά τινος ἐπιχαιρεκακίας.

„Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ! Μακραν ἀπ' ἐδῶ ταχέως! Φέρε με ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα μου! εἰς τὴν οἰκίαν μου!“

Ἔθλιψα τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὰς χεῖράς μου καὶ συνεμαζεύθην ὅσον ἠδυνάμην περισσότερον. Ἀκόμη ταχύτερον ἢ πρὶν διεσχίζομεν τὸν ἀέρα. Ὁ ἄνεμος ἔπαυσε νὰ βομβῇ καὶ ὁ καχλάζων βρασμὸς τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης δὲν ἠκούετο πλέον — ἐλαφρῶς ἐψιθύριζεν ἡ αὔρα διὰ μέσου τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου, ὑπὲρ τὰ ἐνδύματά μου — ἡ ἀναπνοή μου καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βραχυτέρα —

„Πάτησε στερεὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους“ εἶπεν ἡ Ἕλλις.

Συνέτεινα ὅλας μου τὰς δυνάμεις, ὅπως ἀναλάβω πάλιν τὴν ἐπὶ τῶν αἰσθήσεών μου κυριαρχίαν. Ὑπὸ τοὺς πόδας μου ᾐσθανόμην αὖθις τὴν στερεότητα τοῦ ἐδάφους, ἀλλ' οὐδ' ὁ ἐλάχιστος θόρυβος εἰσέδυσεν εἰς τὰς ἀκοάς μου. Τὰ πάντα πέριξ μου κατείχοντο ὑπὸ βαθυτάτης, νεκρικῆς σιγῆς. Τὸ αἷμα ἐξηκοντίζετο διὰ τῶν φλεβῶν μου καὶ εἰς τοὺς κροτάφους μου ᾐσθανόμην ἰσχυροὺς παλμούς, ὡσεὶ κτυπήματα σφύρας, σύνοδευομένους ὑπό τινος ἐλαφροῦ, ἐσωτερικοῦ βόμβου. Μόλις μετὰ πολλὴν ὥραν μοὶ παρῆλθε βαθμηδὸν τὸ συναίσθημα τῆς σκοτοδινίας — ἐπὶ τέλους ᾐσθάνθην ἐν ἐμαυτῷ τὴν δύναμιν νὰ ἀνορθωθῶ — καὶ ἤδη ἠνέῳξα τοὺς ὀφθαλμούς.

Γ'.

Εὑρέθημεν ἐπὶ τοῦ προχώματος, ὅπερ ἐκτείνεται κατὰ τὸ μῆκος μικρᾶς τινος λίμνης πλησίον τῆς οἰκίας μου. Διὰ τῶν αἰχμηρῶν φύλλων τῶν θάμνων τῶν ἰτεῶν ἠδυνάμην νὰ

βλέπω κατ' εὐθεῖαν ἐνώπιόν μου τὴν ἠρεμοῦσαν καὶ παντελῶς ἀκίνητον τοῦ ὕδατος ἐπιφάνειαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐφαίνοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐλαφρά, ὡσεὶ ἐκ νιφάδων χιόνος συνιστάμενα, ὁμιχλώδη σχήματα. Πρὸς τὰ δεξιά μου ἐξετείνετο ἀγρὸς μὲ βρίζαν ἐσπαρμένος, καὶ ἐξ ἀριστερῶν ὑψοῦντο εὐθυτενῆ καὶ ἀκίνητα, ὡσεὶ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας διάβροχα, τὰ ὑψηλὰ δένδρα του κήπου. Ἡ Ἕως εἶχεν ἤδη θωπεύσῃ αὐτὰ μὲ τὴν πρώτην πνοήν της. Ἀνὰ τὸν ὠχρὸν οὐρανὸν ἐφέροντο, ὅμοια πρὸς λωρίδας καπνοῦ, μικρά τινα νέφη, φωτιζόμενα ἀμυδρῶς ὑπὸ τῆς ἐρυθρᾶς ἀντιλάμψεως τῆς ἤδη ὑποφωσκούσης χαραυγῆς. Κύριος οἶδε, κατὰ ποίαν διεύθυνσιν ἐξεπέμπετο τὸ φῶς: ὁ ὀφθαλμός μου δὲν ἠδύνατο εἰσέτι νὰ διακρίνῃ τὸ σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ ἀνατείλῃ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας. Οἱ ἀστέρες εἶχον ἤδη ἀφανισθῆ. Οὐδὲν εἰσέτι ἐκινεῖτο, ἂν καὶ ἐν τῇ μαγευτικῇ ταύτῃ ἠρεμίᾳ τοῦ πρώτου ἑωθινοῦ φωτὸς τὰ πάντα ἐναργῶς προήγγελον τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἀνάστασίν των.

„Ἡ ἡμέρα ἀνατέλλει!“ εἶπεν ἡ Ἕλλις φωνοῦσα ἐγγύτατα πρὸς τὸ οὖς μου. „Ὑγίαινε — εἰς αὔριον!“

Μεταστραφεὶς εἶδον αὐτὴν μικρόν τι ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνυψωμένην καὶ παριπταμένην ἐνώπιόν μου. Αἴφνης ἀνύψωσεν ἀμφοτέρους τοὺς βραχίονας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν· ἡ κεφαλή, οἱ βραχίονες καὶ οἱ ὦμοι αὐτῆς προσέλαβον θερμήν τινα, ὑπέρυθρον χροιὰν ἀνθρωπίνης σαρκός. Οἱ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἀπήστραπτον παλμώδη λάμψιν φλογὸς καὶ μειδίαμα μυστηριώδους ἡδονῆς ἐπλανᾶτο περὶ τὰ πορφυρωθέντα χείλη της, — γυναικεία μορφὴ ἐξαισίου καλλονῆς ἀνέκυψε πρὸ τῶν ὀμμάτων μου. Ἀλλὰ βραχεῖαν μόνον στιγμὴν διήρκεσε τὸ φάσμα· καὶ παρευθὺς ἔκλινε πρὸς τὰ ὀπίσω ὡσεὶ λιποψυχοῦσα καὶ διελύθη ὡς ὁμίχλη — Ἔμεινα ἀκίνητος.

Ἀφοῦ συνῆλθόν πως ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς μου καὶ περιέστρεψα τὰ βλέμματά μου κύκλῳ, μοὶ ἐφάνη, ὡς νὰ μὴ εἶχεν εἰσέτι ἀφανισθῆ ἡ θελκτικὴ ἐκείνη, ῥοδόχρους, σαρκοειδὴς χροιά, ἡ τοσοῦτον αἰφνηδίως διαχυθεῖσα ἐπὶ τοῦ ὁμιχλώδους φάσματος, ὡς νὰ παρέμενεν εἰσέτι καὶ νὰ μὲ περιέβαλλε πανταχόθεν, ἀναλελυμένη καὶ διακεχυμένη εἰς τὸν ἀέρα — ἦτο τὸ ἐρυθρὸν φῶς τῆς αὐγῆς. Τώρα μόλις ᾐσθάνθην, πόσον ἤμην κεκμηκὼς καὶ καταπεπονημένος, καὶ ἐπορεύθην εἰς τὴν οἰκίαν μου. Διαβαίνων παρὰ τὸν ὀρνιθῶνα, ἤκουσα τὸν πλατυγισμὸν τῶν χηνῶν — ἐξ ὅλων τῶν οἰκοσίτων πτηνῶν αἱ χῆνες ἀφυπνίζονται πρωϊαίτατα. Εἰς ἑκάτερον ἄκρον τοῦ πεταύρου, ὅπερ προσηρμοσμένον εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς στέγης ἐξετείνετο καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ οἰκοδομήματος, ἐκάθητο εἷς κολοιός· ἔτιλλον ἡσύχως καὶ ἀόκνως τὰ πτερά των, διαγραφόμενοι εὐκρινῶς ἐπὶ τοῦ ἤδη γαλακτοχρόου ὁρίζοντος. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνίπταντο, καὶ περιφερόμενοι κυκλοτερῶς δὶς ἢ τρὶς περὶ τὴν στέγην, ἐκαθέζοντο πάλιν, τανύοντες ἐλαφρῶς καὶ ἀθορύβως τὰς πτέρυγάς των, εἰς τὴν προτέραν των θέσιν. Ἐκ τοῦ γειτνιῶντος δάσους ἠκούσθη δὶς τὸ βραγχαλέον ἆσμα τοῦ τέτραγος. Ὅτε ἔφθασα τέλος εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ εἰς τὴν κλίνην μου, ᾐσθάνθην ἐλαφρὸν ῥῖγος· κατεκλίθην καὶ ἀμέσως ἐβυθίσθην εἰς ὕπνον βαθύν.

ΙΑ'.

Ὅτε τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐπλησίασα πρὸς τὴν παλαιὰν δρῦν προσῆλθε πρός με ἡ Ἕλλις ὡς πρὸς παλαιὸν γνῶριμον. Πᾶς φόβος, τὸν ὁποῖον εἶχον αἰσθανθῆ τὴν προηγουμένην νύκτα, ἐξέλιπεν ἤδη καὶ ἔχαιρον μάλιστα σχεδόν, ἐπαναβλέπων αὐτήν. Δὲν ἐζήτουν πλέον ἐξήγησίν τινα τῶν παραδόξων πραγμάτων, ἅτινα μοὶ συνέβαινον — ἤθελον μόνον νὰ ἱκανοποιῶ τὴν περιέργειάν μου καὶ ᾐσθανόμην τὴν μόνην ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ πετῶ μακράν, πολὺ μακράν.

Μετ' ὀλίγον ἡ Ἕλλις μὲ περιέβαλε πάλιν μὲ τὸν βραχίονά της καὶ ἠρχίσαμεν τὴν διὰ τῶν ἀέρων πορείαν μας.

„Ἂς τραπῶμεν πρὸς τὴν Ἰταλίαν“, ἐψιθύρισα αὐτῇ εἰς τὸ οὖς.

„Ὅπου θέλεις, φίλε μου“ μοὶ ἀπήντησεν ἡ Ἕλλις σιγαλὰ στρέφουσα πρός με τὸ πρόσωπόν της. Μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ διέκρινον ὅτι τὸ πρόσωπόν της δὲν ἦτο πλέον τόσον διαφανές, ὡς τὴν προηγηθεῖσαν νύκτα. Τὰ χαρακτηριστικὰ ἦσαν ἤδη περισσότερον γυναικεῖα, ἐκφραστικώτερα — μοὶ ἀνεμίμνησκον τὴν ἐξαίσιον ἐκείνην καλλονήν, ἥτις περὶ τὴν πρωΐαν εἰς τὰ ὄμματά μου ἐνεφανίσθη πρὸς στιγμὴν καὶ εἶτα ἠφανίσθη.

„Ἡ νὺξ αὕτη“, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἕλλις, „εἶνε μεγάλη νύξ. Πολὺ σπανίως ἐπανέρχεται. Ὅταν ἑπτάκις τρισκαίδεκα —“

Ἐνταῦθα ἠκολούθησαν λέξεις τινές, ἃς δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω.

„Κατὰ τὴν νύκτα ταύτην“, ἐξηκολούθησεν εἶτα, „δύναταί τις νὰ ἴδῃ πράγματα, κεκρυμμένα εἰς πάντα ἄλλον χρόνον.“

„Ἕλλις!“ ἀνεφώνησα μεθ' ἱκετευτικοῦ ὕφους· „ποία εἶσαι; Εἰπέ μοι ἐπὶ τέλους, ποία εἶσαι;“

Χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, ἐξέτεινεν ὑψηλὰ τὸν λευκόν της βραχίονα. Κατὰ τὴν διεύθυνσιν, ἣν ἐδείκνυεν ὁ δάκτυλός της, ἔλαμπε μεταξὺ των μικρῶν ὑπερύθρων ἀστέρων εἷς κομήτης.

„Τί ἐννοεῖς;“ ἠρώτησα. „Μήπως, ὥσπερ ὁ κομήτης ἀκολουθεῖ τὴν τροχιάν του μεταξὺ τῶν πλανητῶν καὶ τοῦ ἡλίου, οὕτω καὶ σὺ πλανᾶσαι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων — καὶ ἄλλου τινὸς ἐμψύχων ὄντων γένους; Καὶ τί γένος ἆρά γε εἶνε αὐτό;“

Ἡ Ἕλλις ἔθηκεν ἀμέσως τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ μὲ περιεκάλυψεν ἀπὸ ὑγρᾶς κοιλάδος ἀνερχομένη ὁμίχλη.

„Εἰς Ἰταλίαν! Εἰς Ἰταλίαν!“ ἐψιθύρισεν. „Ἡ νὺξ αὕτη εἶνε μεγάλη νύξ.“

ΙΒ'.

Ἡ πρὸ τῶν ὀμμάτων μου ὁμίχλη διεσκεδάσθη, καὶ εἶδον ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἀπέραντον πεδιάδα. Ἤδη ἐκ τῆς θερμῆς, θωπευτικῶς ἐπιψαυούσης τὰς παρειάς μου πνοῆς τοῦ ἀέρος διέκρινα, ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα πλέον ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ πεδιὰς ἐκείνη οὐδεμίαν εἶχεν ὁμοιότητα πρὸς τὰς πεδιάδας τῆς πατρίδος μου. Ἐνταῦθα ἔβλεπον μεγάλην, γιγαντιαίαν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν ἐνώπιόν μου· ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἐρήμου ἐδάφους οὐδὲν χόρτον κατὰ τὸ φαινόμενον ἐφύετο — εἰς ὀλίγα μόνον μέρη ἐσελάγιζον ἀμυδρῶς, ὡς τεμάχια τεθραυσμένου κατόπτρου, τὰ στάσιμα ὕδατα. Εἰς μακροτέραν ἀπόστασιν διέκρινον τὴν ἠρεμοῦσαν, ἀκίνητον θάλασσαν. Μεγάλοι διαυγεῖς ἀστέρες ἔλαμπον εἰς τὰ ἀνοικτὰ διαστήματα τοῦ οὐρανοῦ, ἅτινα ἔμενον ἀκάλυπτα ὑπὸ τῶν πέριξ ὡραίων, εὐρειῶν νεφελῶν. Πανταχόθεν ἀνήρχετο ἀκατάπαυστος, μυριόφθογγος βόμβος· ὡς ἡ φωνὴ τῆς ἐρήμου εἰσέδυεν εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν ὁ ἐλαφρός, ναρκωτικὸς οὗτος θόρυβος.

„Εἶναι τὰ ποντινιὰ ἕλη“ εἶπεν ἡ Ἕλλις. „Ἀκούεις τοὺς βατράχους; Αἰσθάνεσαι τὴν θειϊκὴν ὀσμήν;“

„Τὰ ποντινικὰ ἕλη“ ἐπανέλαβον ἐγὼ καὶ κατελήφθην ὑπὸ βαθείας βαρυθυμίας. „Διατὶ μὲ ἔφερες εἰς τὴν ἀπομεμονωμένην καὶ πένθιμον ταύτην χώραν; Ἂς ὑπάγωμεν καλλίτερον εἰς Ῥώμην.“

„Ἡ Ῥώμη δὲν εἶνε μακράν“, ἀπήντησεν ἡ Ἕλλις. „Ἑτοιμάσθητι!“

Καὶ ἤδη ἐλάβομεν τὴν ἐναέριον ἡμῶν πορείαν διευθυνόμενοι κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν τοῦ Λατίου. Εἷς βούβαλος ὕψωσε νωχελῶς τὴν δύσμορφον κεφαλὴν μὲ τὰ βραχέα καμπύλα κέρατα ἐκ τοῦ τέλματος, ἐν ᾧ ἔβρεχε τοὺς πόδας. Μὲ τοὺς ἀμβλεῖς καὶ συγχρόνως ἀγρίους ὀφθαλμοὺς του παρετήρησε περὶ αὐτοῦ, κατόπιν ἐφύσησεν ἰσχυρῶς μὲ τοὺς ὑγρούς του ῥώθωνας· ἴσως ἠσθάνθη τὴν προσπέλασίν μας.

„Ἡ Ῥώμη — ἰδοὺ ἡ Ῥώμη!“ ἐψιθύρισεν ἡ Ἕλλις. „Κύτταξε μόνον ἐμπρός σου.“

Τί εἶνε ὁ μαῦρος ἐκεῖνος ὄγκος εἰς τὸν ὁρίζοντα; Μήπως εἶνε τὰ τόξα κολοσσιαίας, ὑπὸ γιγάντων κατασκευασθείσης γεφύρας; Ἀλλὰ ποῦ εἶνε ὁ ποταμός, τοῦ ὁποίου τὰς ὄχθας συνδέει; Διατὶ εἶνε εἰς τόσα μέρη διερρηγμένη; Ὄχι δά — δὲν εἶνε γέφυρα, εἶνε τὸ ἀρχαῖον ὑδραγωγεῖον. Ἐδῶ εἶνε τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς Ῥωμαϊκῆς Καμπανίας, ἐκεῖ κάτω ὑψοῦνται τὰ ἱερὰ ὄρη τῶν Λατίνων. Αἱ κορυφαὶ αὐτῶν καὶ οἱ θόλοι του ὑδραγωγείου φωτίζονται νῦν ἀμυδρῶς ὑπὸ τοῦ ὠχροῦ φέγγους τῆς ἤδη ἀνατελλούσης σελήνης.

ΠΕΙΝΑΛΕΑ ΠΤΗΝΑ.
Εἰκὼν ὑπὸ Gust. Süs.

Αἴφνης ὡρμήσαμεν πρὸς τὰ ἄνω καὶ εὑρέθημεν ἤδη, αἰωρούμενοι εἰς τὸν ἀέρα, ἀπέναντι μεμονωμένου τινὸς ἐρειπίου — οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ ἀποφανθῇ, τί ἦτο εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ ἐρείπιον τοῦτο, μνημεῖον, παλάτιον, ἢ λουτρών. Μέλας κισσὸς ἐκάλυπτεν αὐτὸ πανταχόθεν περιελισσόμενος, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸ πνίξῃ· ὡς ἀνοικτὸς βαραθρώδης φάρυγξ ἔχασκεν ὁ θόλος ἡμικρημνίστου δωματίου. Ἐξ ὅλων τῶν μικρῶν τούτων, τοσοῦτον ἐπιμελῶς πρὸς ἀλλήλους συνηρμοσμένων λίθων, ἐκ τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχεν ἀποσπασθῆ τὸ περιβάλλον μαρμάρινον ἐπίστρωμα καὶ καταπέση ὡς κόνις, ἐξήρχετο δυσωδία εὐρῶτος.

„Ἐδῶ!“ εἶπεν ἡ Ἕλλις, ὑψοῦσα τὸν βραχίονα. „Ἐδῶ εἶνε! Πρόφερε μεγαλοφώνως τρεῖς φορὰς τὸ ὄνομα μεγάλου τινὸς ἀρχαίου Ῥωμαίου.“

„Καὶ τί θὰ συμβῇ, ὅταν τὸ προφέρω;“

„Θὰ ἴδῃς.“

Ἐσκέφθην ἐπί τινα στιγμήν, καὶ εἶτα ἀνεφώνησα: „Divus Gaius JuliusCaesar! Divus Gaius Julius Caesar“ ἐπανέλαβον, ἐπεκτείνων τὰς λέξεις· „Caesar!“

ΙΓ'.

Οἱ φθόγγοι μου μόλις εἶχον ἀπηχήσῃ, ὅτε αἴφνης ἤκουσα — Μόλις μετὰ δυσκολίας δύναμαι νὰ περιγράψω τὰς ἀντιλήψεις καὶ ἐντυπώσεις μου. Κατ' ἀρχὰς ἤκουον ἀσαφῆ καὶ δυσδιάκριτα, μόλις ἀκριβῶς μέχρι τῶν ὠτων μου ἠχοῦντα, ἀλλ' ἀκατάπαυστα σαλπίσματα καὶ χειροκροτήσεις. Ὡς ἐξ ἀπεράντου ἀποστάσεως ἢ ἐξ ἀπείρου βάθους ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἀνερχομένη ἠκούετο ἡ ταραχὴ καὶ ὁ θόρυβος ἀπειραριθμου πλήθους ἀνθρώπων — τὸ πλῆθος ἠγείρετο, ἀνεκυκᾶτο, ὁ εἷς ἐφώναζε πρὸς τὸν ἄλλον, ἀλλὰ σιγὰ καὶ ὡς ἐν ὀνείρῳ, ὡς ν' ἀπεσπῶντο δυσχερῶς οἱ φθόγγοι ἐκ τοῦ στήθους μετὰ δισχιλιετῆ ὕπνον. Ἀκολούθως ὁ ἀὴρ ἐκινήθη καὶ ὑπεράνω τοῦ ἐρειπίου ἐγένετο σκότος. Ἔπειτα μοὶ ἐφάνη, ὡς νὰ διέβαινον ἱπτάμεναι ἀπ' ἔμπροσθέν μου σκιαί, μυριάδες σκιῶν, ἑκατομμύρια μορφῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι μὲν ἐστρογγυλοῦντο πρὸς τὰ ἄνω ὡς περικεφαλαῖαι, ἄλλαι δὲ ἀπέληγον εἰς ὀξύ, ὡς δόρατα. Τὸ φῶς τῆς σελήνης ἐχέετο ἐπ' αὐτῶν καὶ κυανοῖ σπινθῆρες ἐλαμπύριζον ἐπὶ τῶν κρανῶν καὶ λογχῶν — ὅλον τὸ στράτευμα τοῦτο, σύμπασα αὕτη τῶν ἀνθρώπων ἡ πληθὺς ἐπλησίαζεν ἤδη, ὠθεῖτο, συνωστίζετο, συνεκρούετο, καὶ ηὐξάνετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ἐφαίνετο κινουμένη ὑπὸ ἀοράτου τινὸς ἰσχυροτάτης δυνάμεως, τοσοῦτον ἰσχυρᾶς, ὥστε θὰ ἠδύνατο νὰ συνταράξῃ τὸ σύμπαν. Ἀλλ' οὐδεμία μορφὴ ἐφαίνετο εὐκρινῶς καὶ εὐδιαγνώστως. Ἐξαίφνης ὅμως τὸ πλῆθος ἐφρικίασεν· ὅμοιον μὲ ὑπερμέγεθες κῦμα, ὑπεχώρησε συνωθούμενον πρὸς τὰ ὀπίσω. „Caesar, Caesar venit!“ ἀντήχησεν ὡς ἐκ μυρίων στομάτων, καὶ ἠκούετο, ὅπως ὅταν εἰς τὸ δάσος τὰ φύλλα τῶν δένδρων σεισθῶσιν ὑπὸ αἰφνιδίας θυέλλης. Ἐβρόντησεν ὑποκώφως — καὶ κάτωχρος, σοβαρά, μὲ στέφανον δάφνης ἐστεμμένη κεφαλὴ ἀνέκυψε μὲ καταβιβασμένα βλέφαρα βραδέως προβαίνουσα ὄπισθεν τοῦ ἐρειπίου — ἦτο ἡ κεφαλὴ τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα δὲν ἔχει λέξεις ἱκανάς, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ ταραχήν, ἥτις κατέλαβε τὴν ψυχήν μου κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην. Ἐνόμιζον ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κεφαλὴ αὕτη θὰ ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ θὰ ἐκίνει τὰ χείλη, θὰ ἔπιπτον κ' ἐγὼ νεκρός.

„Ἕλλις!“ ἀνεβόησα μετὰ βαθέος στεναγμοῦ. „Δὲν θέλω — δὲν εἰμπορῶ — μακρὰν ἐκ τῆς ἀγρίας, φοβερᾶς ταύτης πόλεως! μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.“

„Δειλὴ καρδία!“ ἐψιθύρισε, καὶ ἀπέπτημεν. Ἅπαξ ἔτι ἤκουσα ὄπισθέν μου τὰς χαλκίνας, βροντώδεις κραυγὰς τῶν λεγεώνων — καὶ εἶτα ἐβυθίσθη τὸ πᾶν εἰς βαθυτάτην σιγήν.

(ἕπεται συνέχεια.)

1. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ. Ἐκ παλαιᾶς φωτογραφίας (ἐν σελ. 215). Ὁ Γεώργιος Παράσχος ἐγεννήθη τῷ 1821. Ἐγεννήθη μετὰ τοῦ μεγάλου ἐκείνου γεγονότος, τὸ ὁποῖον ὕμνησε καὶ ὠνειροπόλησε μέχρι τέλους τοῦ βίου του, εἰς τὸ ὁποῖον ἠγάπα ν' ἀποσύρεται νοερῶς ἀπομακρυνόμενος τῆς ἀδόξου μικρότητος τῶν σήμερον χρόνων.

Ὁ Γεώργιος Παράσχος ὑπῆρξεν Ἕλλην τὴν ψυχήν, τὴν ἔμπνευσιν, τὴν περιβολήν. Πρὸ διετίας ἔτι οἱ ἐν Ἀθήναις ἐνθυμοῦνται αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς βαδίζοντα καὶ φέροντα μετὰ χάριτος τὸ ἐθνικὸν ἔνδυμα. Ὤ! ναί! ἀναποσπάστως προσηλωμένος εἰς τὸ εὐκλεὲς ἰδανικὸν τῆς παρῳχημένης γενεᾶς, ἔφερεν εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀγνῆς του ταύτης πίστεως τὴν φουστανέλλαν ἣν εἶδε νὰ φέρωσιν εἰς τὴν λιγυράν των ὀσφὺν ὁ Κίτσος Τζαβέλλας καὶ ὁ Θεόδωρος Γρίβας.

Ὁ Γεώργιος Παράσχος ἠρέσκετο ὁμιλῶν περὶ τῶν μεγάλων τοῦ ἀγῶνος ἀνδρῶν μεθ' ὧν οἰκειότατα ἐβίωσε καὶ οὓς περιπαθῶς ἐλάτρευε. Εἶχε χρηματίσει ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Κωλέτη, ὁ δὲ Κανάρης ὑπερηγάπα αὐτόν!

— Τόσον τὸν ἠγάπων οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, μοὶ ἔλεγεν ὁ ἀδελφός του Ἀχιλλεύς, ὥστε τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὴν ἑορτήν του, ὁ δρόμος ὅλος ἠστραπτεν ἀπὸ τὰ τσαπράζια καπετανέων. Τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας ταύτης ποῖοι πόδες δὲν ἀνῆλθον; Πόσην δόξαν δὲν ἐφιλοξένησεν ἡ στέγη αὕτη!

„Ὁ ἀδελφός μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ συγκινήσεως, ὑπῆρξεν οἰκογενειακὸς μάρτυς· ἐθυσιάσθη ὑπὲρ του καθήκοντος· ἂν δὲν ἔπνιγε τὴν ποίησιν ἡ ὑπὲρ τοῦ ἄρτου πάλη ἡ θέσις του ἐν τῇ φιλολογίᾳ μας θὰ ἦτο πολύ, πολὺ μεγαλειτέρα· τὴν ποίησίν του τὴν *ὠνειροπόλησε*, δὲν τὴν ἔγραφε· ἦτο διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῆς Βουλῆς, ὅτε ἀκόμη δὲν εἶχεν εἰσαχθῆ ἡ στενογραφία καὶ διήρχετο τὰς νύκτας ἀντιγράφων τὰς φλυαρίας τῶν βουλευτῶν· ἐργαζόμενος ἐκεῖνος ἄφινεν εἰς ἐμὲ τὸν καιρὸν νὰ εἶμαι ποιητής· ὅ,τι εἶμαι τὸ ὀφείλω κατὰ μέγα μέρος εἰς αὐτόν· ἦτο ἔξοχος ἀδελφός· ἄνευ αὐτοῦ τίς οἶδε αν δὲν συνέτριβον τὴν λύραν.“

Ὅτε ὁ ἐξοχώτερος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν Δημήτριος Μπότσαρης ἐσκέφθη ὅτι ὁ στρατὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ στρατευτικὰ ᾄσματά του, ἐνθουσιώδη ᾄσματα τῆς λεβεντιᾶς, εἰς τὸν Γεώργιον Παράσχον εἶχεν ἀναθέσει τὴν σύνθεσιν αὐτῶν. Τίς ἀγνοεῖ τό:

Μὲ τὸ κράνος βαρὺ 'στὸ σκοτάδι,
εἰς τίνος οὖς δὲν περιηχεῖ γοργὸν τὸ ἐγερτήριον:
Ξυπνᾶτε μὲ τὴν σάλπιγγα ξυπνᾶτε μὲ τ' ἀηδόνι.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του εἶχεν ἀφοσιωθῆ εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς Ἰλιάδος, ἧς μέρος ἐδημοσιεύθη καὶ ἐν τῇ *Κλειοῖ*. Πρὸ ἔτους περίπου φιλογενής τις ἐκ Ρωσσίας ἀνήγγειλεν ὅτι ἀνεγείρει ἰδίαις δαπάναις μνημεῖον εἰς τὸν θανόντα ποιητήν. Πότε ἄρά γε φιλόμουσός τις θ' ἀνεγείρῃ ἄλλο μνημεῖον εἰς αὐτόν, διαρκέστερον τοῦ μαρμαρίνου, συντελῶν εἰς δημοσίευσιν τῆς τόσον ἐπιτυχοῦς καὶ ποιητικῆς του μεταφράσεως τοῦ ὁμηρικοῦ ἔπους; **Κ.**

Τίποτε, χάρε ἀλύπητε, 'στὸν κόσμο δὲν φοβεῖσαι
Μονάχος μ' ὅλα πολεμᾷς
Ἀλήθεια εἶσαι δυνατός, καθὼς σὲ λένε εἶσαι
Ἀφ' ου ἐχώρισες ἐμᾶς.
Ἕνας μονάχα, ὁ Θεός, τῇ δύναμί σου πνίγει
Γιατ' ὅ,τι χώρισες ἐσὺ ἐκεῖνος ξανασμίγει.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

2. ΠΟΠΠΑΙΑ. Εἰκὼν ὑπὸ N. Sichel (ἐν σελ. 219).

3. ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΑΒΙΝΑ, σύζυγος τοῦ Νέρωνος δέχεται τὴν κεφαλὴν τῆς ἀποπεμφθείσης αὐτοκρατείρας Ὀκταβίας. Ἡ εἰκὼν αὕτη (ἐν σελ. 223) ὡς καὶ ἡ ἀνωτέρω συνοδεύονται ὑπὸ σχετικοῦ ἄρθρου γραφέντος ὑπὸ Σπυρ. Παγανέλη.

4. ΠΕΙΝΑΛΕΑ ΠΤΗΝΑ. Εἰκὼν ὑπὸ Gustav Süs (ἐν σελ. 226).

Ἡ νέα γέφυρα τοῦ Γάγγου. Τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας γεφυρας, τῆς συνδεούσης τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Γάγγου παρὰ τῷ Venares, ἑωρτάσθησαν ἐσχάτως. Ἡ πρὸς κατασκευὴν τῆς γεφύρας ταύτης ἐργασίαι διήρκεσαν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, τὸ δὲ ἤδη ἀποπερατωθὲν ἔργον ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν μεγίστων θριάμβων τῆς βρεταννικῆς μηχανικῆς ἐν Ἰνδίαις. Τὸ μῆκος τῆς γεφύρας ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον περιλαμβάνει 3523 πόδας. Οἱ στῦλοι τῆς γεφύρας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ ἔχουσι μῆκος 63 ποδῶν καὶ 28 πλάτος. Τὰ θεμέλια ἔχουσι βάθος 63 μέχρι 152 ποδῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν. Αἱ δυσκολίαι, ἃς ἀπήντησαν οἱ μηχανικοὶ καὶ τέλος κατώρθωσαν νὰ ὑπερνικήσωσιν, ἦσαν ἐκτάκτως μεγάλαι. Ὁ ποταμὸς ἐν τῇ θέσει τῆς γεφύρας ἔχει πλάτος 3000 ποδῶν ἡ δὲ κοίτη αὐτοῦ ἀποτελεῖται μέχρι τοῦ μεγίστου βάθους ἐκ καθαροῦ ἄμμου. Ἐν καιρῷ τοῦ ψύχους ἔχει ὁ Γάγγης 37 ποδῶν βάθος, ἐν τῷ καιρῷ ὅμως τῶν βροχῶν τὸ ὕδωρ ἀνέρχεται μέχρι 92 ποδῶν καὶ τότε τὸ ῥεῦμα αὐτοῦ ἔχει ταχύτητα 20 ποδῶν ἐν τῷ δευτερολέπτῳ. Ὅπως μὴ διακωλύηται ὁ διάπλους, ἡ γέφυρα κατεσκευάσθη εἰς ὕψος 25 ποδῶν ὑπεράνω τοῦ μεγίστου δυνατοῦ ὕψους τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων ἐν καιρῷ πλημμυρίδος. Ἡ γέφυρα ἐστοίχησε περὶ τὰ 19 ἑκατομμύρια φράγκων.

Ἐπιτυχὴς ἔνστασις. Ἰρλανδός τις κατηγορεῖτο ἐπὶ φόνῳ, ἡ δὲ ἐνοχὴ αὐτοῦ κατεδείχθη διὰ τριῶν μαρτύρων, οἵτινες ὑπῆρξαν αὐτόπται μάρτυρες τοῦ κακουργήματος. Μετὰ τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν ὁ Ἰρλανδὸς εἶπε πρὸς τὸν δικαστήν: „Θέλετε λοιπὸν νὰ μὲ κρεμάσετε, βασιζόμενοι εἰς τὴν μαρτυρίαν τριῶν ἀνθρώπων;“ „Βεβαιότατα“ ἀπήντησεν ὁ δικαστής, „οἱ μάρτυρες οὗτοι σὲ εἶδον ἰδίοις ζμμασι διαπράττοντα τὸν φόνον.“

„Ἀλλ' ἐγώ, Μυλόρδε, δύναμαι νὰ σᾶς παρουσιάσω χιλίους μάρτυρας, οἵτινες δὲν μὲ εἶδον.“

Ἡ μεγίστη ταχύτης σιδηροδρομικῶν ἁτμαμαξῶν. Πράγματι μόνον ἅπαξ ἐπετεύχθη ἡ ταχύτης 80 ἀγγλικῶν μιλίων ἤτοι 128 χιλιομέτρων τὴν ὥραν, καὶ τοῦτο ὑπὸ ἐκτάκτους περιστάσεις, δηλ. ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ Bristol-Exeter, ὅστις ἔχει πλατυτάτας τροχιάς, καὶ μὲ μηχανήν, τῆς ὁποίας οἱ κινητήριοι τροχοὶ εἶχον τὴν ἐκτάκτως μεγάλην διάμετρον 2,70 μέτρων. Αἱ ταχύταται ἁμαξοστοιχεῖαι εἶναι αἱ τοῦ ἀγγλικοῦ βορείου σιδηροδρόμου· αὗται δὲ μόνον ἐκτάκτως ἔχουσι τὴν ταχύτητα 60 μιλίων ἤτοι 96 χιλιομέτρων, συνήθως ὅμως κατά τινα μίλια μικροτέραν τοῦ ὁρίου τούτου. Οἱ λόγοι, δι' οὓς δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μείζων ταχύτης ἔγκεινται ἐν τῷ ἀτμῷ καὶ ἐν τῇ ἀντιστάσει τοῦ ἀέρος. Εἰς ἀτμάμαξαν, ἔχουσαν τροχοὺς μὲ διάμετρον 7 ποδῶν καὶ διανύουσαν 80 ἀγγλικὰ μίλια τὴν ὥραν, οἱ τροχοὶ στρέφονται τριακοσίας καὶ εἴκοσι φορὰς ἐν ἑκάστῳ λεπτῷ τῆς ὥρας, ἑπομένως ὁ κύλινδρος πληροῦται καὶ κενοῦται ἑξακοσίας τεσσαράκοντα φορὰς ἐν ἑκάστῳ πρωτολέπτῳ, ἤτοι πλέον ἢ δεκάκις κατὰ δευτερόλεπτον, οὕτως ὥστε ὁ ἀτμὸς δὲν προφθάνει νὰ ἐκφεύγῃ. Ὡσαύτως ἐπενεργεῖ ἐναντίον τῆς ταχύτητος καὶ ἡ ἀντίστασις τοῦ ἀέρος: ἄνεμος, διανύων 80 ἀγγλικὰ μίλια τὴν ὥραν ἐξασκεῖ ἐπὶ ἁτμαμάξης ἐχούσης ἐπιφάνειαν 50 τετραγωνικῶν ποδῶν πίεσιν ἴσην πρὸς τὸ βάρος 1600 λιτρῶν. Ἀλλ' εἰς τοσαύτην πίεσιν οὐδεμία ἁτμάμαξα δύναται ν' ἀντιστῇ. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ ταχύτης τῶν σιδηροδρομικῶν ἁμαξοστοιχιῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 90 χιλιόμετρα τὴν ὥραν.

Αἱ χῆραι τῶν Ἰνδῶν. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἀπηγόρευσεν εἰς τὰς χήρας τῶν Ἰνδῶν, νὰ καίωνται ὁμοῦ μὲ τὸ πτῶμα τοῦ ἀποθανόντος συζύγου των. Ἀγνωστον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ τύχη τῶν δυστυχῶν τούτων γυναικῶν εἶνε τόσον ἐλεεινὴ καὶ ἀξιοθάκρυτος, ὥστε οὐδόλως εἶνε θαυμαστόν, ἂν προτιμῶσι νὰ ἀποθνήσκωσι παρὰ νὰ ζῶσιν ὡς χῆραι. Ὁ νομοθέτης τῶν Ἰνδῶν Μανοὺ ἔθηκε τὰς χήρας πέντε ἔτη πρὸ Χριστοῦ ὑπὸ δρακόντειον νόμον, ἰσχύοντα μέχρι τῆς σήμερον. Μόλις ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἀφαιροῦνται ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὅλα τὰ φορέματα καὶ κοσμήματα, ἐκτὸς ἑνὸς ἁπλουστάτου ἐνδύματος. Ἤδη ἄρχεται ἡ πρώτη περίοδος τοῦ πένθους, ἥτις διαρκεῖ ἕνα μῆνα. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν τρώγει ἄλλο εἰ μὴ ἅπαξ τῆς ἡμέρας ὀλίγην δρυζαν βραστήν, τὴν ὁποίαν μαγειρεύει ἡ ἰδία. Ὅλα τὰ ἄλλα φαγητὰ τῇ εἶναι ἀπηγορευμένα, ὡσαύτως ἀλοιφαὶ καὶ ἀρώματα, κλίνη καὶ στρώματα, ὥστε κοιμᾶται ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ ἐδάφους. Ὅσον αὐστηροτέρα εἶναι ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τούτων, τόσῳ ταχύτερον μεταβαίνει εἰς τὸν παράδεισον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνδρός. Κυρίως ὅμως ἀβίωτος καὶ παντὸς θανάτου οἰκτρότερος ἀρχίζει νὰ γίνεται ὁ βίος τῆς χήρας μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ πρώτου μηνός. Ἀπὸ τοῦδε εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς ὅλας τὰς στερήσεις, ταλαιπωρίας καὶ ἐξευτελισμούς. Εἶναι παντελῶς ἀποκεκλεισμένη ἀπὸ πάσης θρησκευτικῆς καὶ κοινωνικῆς ὀμηγύρεως. Πάντες ἀποφεύγουσιν αὐτὴν μετὰ φρίκης ὡς πανώλην, ὡς ἀπαίσιον ὄν, τὸ ὁποῖον φέρει πανταχοῦ δυστυχίαν, ὅπου ἂν ἐμφανισθῇ. Ἂν δὲν ἔχῃ τέκνα καὶ ἑπομένως ζῇ εἰς τὸν οἶκον τῶν συγγενῶν τοῦ ἀνδρός της, ὁ βίος της εἶνε ἔτι ἐλεεινότερος. Ἐνῷ τὰ ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας ἑορτάζουσι τὰς ἑορτάς των, αὐτὴ ζῇ ἀπομεμονωμένη ἄνευ χαρᾶς, ἄνευ ἐλπίδος. Διὸ τοῦ μηνὸς ὀφείλει νὰ νηστεύῃ μὲ τὴν αὐστηροτάτην σημασίαν τῆς λέξεως, δηλαδὴ νὰ ἀπέχῃ πάσης τροφῆς καὶ πάσης ἀναψύξεως. Τὸ φοβερὸν εἶνε, ὅτι οὔτε ὕδωρ δίδουσιν εἰς αὐτήν. Ἡ δυστυχὴς χήρα περιπίπτει κατά τινα θερμοτάτην ἡμέραν τοῦ θέρους εἰς φρενῖτιδα, φωνάζει διὰ μίαν σταγόνα ὕδατος, ἀλλ' οὐδεὶς τολμᾷ νὰ διαπράξῃ τὸ κακούργημα νὰ τὴν βοηθήσῃ. Συνεπείᾳ τοιαύτης βαρβαρότητος συμβαίνει πολλάκις νὰ ἀποθάνῃ ἡ δυστυχὴς γυνή.

Γνωριμία δύο διασήμων ζωγράφων. Ὁ περίφημος ζωγράφος Van Dyk (γεν. 1599, ἀποθ. 1671) μετέβη ἐν ἔτει 1653 εἰς Harlem, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς τὸν διάσημον ζωγράφον Hals. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ ταξειδίου του δὲν ἦτο λίαν εὐκατόρθωτος, καθότι ὁ Hals νυχθημερὸν σχεδὸν διέτριβεν εἰς τὰ καπηλεῖα. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν συναντήσῃ, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὅτι κύριός τις ἐπιθυμῶν νὰ ζωγραφηθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἦλθεν ἐξεπίτηδες εἰς Harlem, ὅπου δὲν δύναται νὰ διαμείνῃ ἐπὶ μακρότερον χρόνον. Τῇ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ ὁ Χάλς ὑπεδέχθη τὸν ἄγνωστον κύριον, ὅστις τῷ εἶπεν ὅτι εἶναι ξένος καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ τὴν εἰκόνα του ἐντὸς δύο ὡρῶν. Ὁ Χάλς ἤρχισεν ἀμέσως νὰ τὸν ζωγραφῇ καὶ ἐντὸς βραχέος διαστήματος ἡ εἰκὼν ἦτο ἑτοίμη. Ὁ Φὰν Δὶκ ἰδὼν τὴν εἰκόνα ἔμεινε λίαν εὐχαριστημένος, εἶπεν ὅμως εἰς τὸν ζωγράφον ὅτι ἡ τέχνη του δὲν φαίνεται νὰ ἦναι πολὺ δύσκολος καὶ ἐπεθύμει νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτός. Μὲ μειδίαμα εἰρωνείας καὶ οἴκτου διὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ ξένου ἐκάθησεν ὁ ζωγράφος πρὸ αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁποία ἦτο ἡ ἔκπληξίς του, ὅτε μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ Φὰν Δὶκ παρουσίασεν αὐτῷ τὴν εἰκόνα του! „Ἡ ὁ διάβολος εἶσαι ἢ ὁ Φὰν Δὶκ“ ἀνεφώνησε περιπτυσσόμενος αὐτὸν μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Τοιουτοτρόπως ἐγνωρίσθησαν οἱ δύο διάσημοι ζωγράφοι, οἵτινες ἔκτοτε ἐγένοντο φίλοι στενότατοι.

Ὑπερτέρησις. Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ἠρέσκετο νὰ καυχᾶται μὲ τὰς μεγάλας ἀμοιβάς, ἃς ἐλάμβανεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων διὰ τὰ ἄρθρα του. „Καὶ πόση εἶνε ἡ μεγαλητέρα σας ἀμοιβή;“ τὸν ἠρώτησεν ἄγνωστός τις κύριος ἔν τινι συναναστροφῇ.

„Δέκα φράγκα δι' ἑκάστην γραμμήν“ ἀπήντησεν ὁ Δουμᾶς. „Μπᾶ! Αὐτὸ δὰ δὲν εἶνε τίποτε!“ ὑπέλαβεν ὁ ἄγνωστος. „Ἐγὼ λαμβάνω διὰ κάθε *γραμμὴν* πεντακόσιες χιλιάδες φράγκα.“

„Δι' ἑκάστην γραμμήν, ἤμισυ ἑκατομμύριον!!“ ἀπήντησεν ὁ Δουμᾶς μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος, „Καὶ τί εἶσθε, παρακαλῶ;“

Εἶμαι ἐργολάβος σιδηροδρόμων.

Νέος συρμός. Τὰ μανδήλια τῶν κυριῶν διακρίνονται κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐπὶ ἐκτάκτῳ πολυτελείᾳ. Ἤδη ἀγγέλλεται ἐκ Παρισίων, ὅτι αἱ κυρίαι δίδουσιν εἰς τὰ μανδήλιά των τὸ σχῆμα φύλλων. Τοιουτοτρόπως ὑπάρχουσι πράσινα μανδήλια, ὁμοιάζοντα ἀπαραλλάκτως μὲ φύλλα φοίνικος, ἄλλα μὲ φύλλα κισσοῦ, ἄλλα ἔχουσι τὸ σχῆμα φύλλου δάφνης, εἰς μέγεθος εἰκοσάκις μεγαλήτερον τοῦ φυσικοῦ, ἄλλα ὁμοιάζουσι μὲ φύλλα καρύας κτλ. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ καυλὸς τῶν παραδόξων τούτων φύλλων εἶναι πολὺ μικρός, καὶ φέρει κεντημένα τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος. Λέγεται ὅτι ὁ νέος οὗτος συρμὸς εἶνε ἐφεύρεσις τῆς πρώην βασιλίσσης τῆς Ἱσπανίας Ἰσαβέλλης.

Νέα μουσικὴ μεγαλοφυΐα. Ἐν Λονδίνῳ ἀνεφάνη νέα μουσικὴ μεγαλοφυΐα μόλις ἐνδεκαετοῦς παιδός, διεγείροντος ἔτι μείζονα θαυμασμὸν ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ νεαρὸς Ἰωσὴφ Hoffmann. Τὸ νέον τοῦτο θαῦμα ὀνομάζεται Otto Hegner καὶ παίζει κυρίως κλειδοκύμβαλον. Ἐσχάτως ἔδωκεν ἐν Λονδίνῳ δύο συναυλίας, ἡ πρώτη τῶν ὁποίων ἔσχε τοσαύτην ἐπιτυχίαν ὥστε κατὰ τὴν δευτέραν ἡ αἴθουσα τοῦ Prince's Hall ἦτο πυκνότατα πεπληρωμένη. Ἡ τέχνη καὶ τὸ μνημονικὸν τοῦ παιδὸς τούτου διεγείρουσι γενικὸν θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν, καὶ ὁ μουσικὸς ἐπικριτὴς τοῦ χρόνου τοῦ Λονδίνου ἀποφαίνεται ἔτι ὁ παῖς οὗτος ὑπερβαίνει πολὺ κατὰ τὴν τελειότητα τῆς τέχνης τὸν Ἰωσὴφ Hoffmann. Ἐν τῇ δευτέρᾳ συναυλίᾳ ἔπαιξε τοῦ Bach „Englische Suite“, τοῦ Händel „Harmonischen Hammerschmied“, τοῦ Mozart „Variationen in G-dur“ δύο συνθέσεις τοῦ Chopin, τοῦ Weber „Aufforderung zum Tanz“ καὶ μίαν ἐδικήν του σύνθεσιν — ὅλα ταῦτα ἐκ μνήμης καὶ ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἴχνους καμάτου.

Περὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς Πομπηΐας δυνάμεθα ἤδη νὰ ἔχωμεν, χάρις εἰς τὰς ἐσχάτως γενομένας ἐκεῖ ἀνασκαφὰς καὶ ἀνακαλύψεις, ἀκριβεστέραν τινὰ γνῶσιν. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀριθ. 23 τῆς συνοικίας 2ᾳ ἀνευρέθησαν πολλὰ ἀργυρᾶ ἀγγεῖα καὶ τρία βιβλία, τὰ ὁποῖα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἡ οἰκοδέσποινα εἶχε περιτυλίξῃ εἰς ἓν πανίον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς, ὅπως διασώσῃ μετὰ τῆς ζωῆς καί τινα τοὐλάχιστον πολύτιμα ἀντικείμενα. Εἶνε γνωστὴ ἡ περιγραφὴ τοῦ νεωτέρου Πλινίου περὶ τῶν φρικωδῶν συμβάντων τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Βεζούβιος διὰ τῆς φλογερᾶς αὐτοῦ λάβας κατέχωσε τὴν Πομπηΐαν· ἡ ἡμέρα εἶχε μεταβληθῆ εἰς νύκτα σκοτεινήν, ἐν ᾗ οἱ φεύγοντες δὲν ἠδύναντο νὰ διακρίνωσιν ἀλλήλους, ὁ σύζυγος ἐζήτει φωνάζων τὴν σύζυγον, τὰ τέκνα τοὺς γονεῖς καὶ οἱ γονεῖς τὰ τέκνα· καὶ αὐτὸς ὁ Πλίνιος εὑρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς συγχύσεως καὶ τοῦ φοβεροῦ κυκεῶνος, μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων τὴν γηραιὰν μητέρα, ἥτις ματαίως καθικετεύεται τὸν πιστὸν καὶ φιλόστοργον υἱόν ὅπως φροντίσῃ περὶ τῆς ἰδίας του σωτηρίας. Εἰς πολὺ χειροτέραν θέσιν θὰ εὑρέθη βεβαίως ἡ δυστυχὴς ἐκείνη οἰκοδέσποινα, ἡ Δικιδία Μάργαρις, ἥτις ἀπησχολήθη μὲ τὴν συσκευασίαν τῶν ὑπαρχόντων της. Τὸ ὄνομα αὐτῆς γνωσκομεν ἐκ τῶν βιβλίων, ἅτινα προσεπάθησε νὰ διασώσῃ ἐκ τῆς πανολεθρίου συμφορᾶς, ὡς περιέχοντα σπουδαῖα οἰκογενειακὰ ἐγγραφα. Τὰ βιβλία ταῦτα σύγκεινται ἐκ πολλῶν ξυλίνων πινακίσκων 20 ἐπὶ 13 ἑκατοστόμετρα τὸ μέγεθος (= 260 τετραγωνικῶν ἑκατοστομέτρων), κεκαλυμμένων κατὰ τὴν τότε συνήθειαν ὑπὸ κηροῦ. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῶν οἱ μικροὶ οὗτοι πίνακες ἦσαν εὐανάγνωστοι, ἐντὸς ὀλίγων χωρίων, ἔνθα τὸ ξύλον εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας· κατόπιν ὅμως, ἀποξηρανθέντος τοῦ ξύλου, τὸ κήρινον ἐπίστρωμα ἀνεσπάσθη ἐν μέρει, διαρραγὲν εἰς μικρὰ τεμάχια. Τὰ βιβλία ταῦτα περιέχουσι τινα συμβόλαια συνομολογηθέντα μεταξὺ τῆς ἐν λόγῳ οἰκοδεσποίνης καί τινος Ποππαίας Νότης, ἀπελευθέρας τοῦ Πρίσκου, δύο δὲ ἐκ τῶν συμβολαίων τούτων φέρουσι τὰ ὀνόματα τῶν ὑπάτων τοῦ ἔτους 61 μ. Χ. Ἐν ἑνὶ ἐξ αὐτῶν ἡ Δικιδία Μαργαρὶς ἀγοράζει παρὰ τῆς Ποππαίας δύο νεαροὺς δούλους, Σιμπλίκιον καὶ Πετρῖνον· τὸ ἕτερον συμβόλαιον φαίνεται ὡσαύτως πραγματευόμενον περὶ ἀγορᾶς δούλων, καὶ τὸ τρίτον ἀναφέρει τὸ ποσὸν 1450 σεστερτίων, τὸ ὁποῖον ἡ Ποππαία Νότη ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Δικιδίαν Μάργαριν, ἴσως ἐν περιπτώσει ἀχρηστίας τῶν δούλων. Ἡ ἀργυρᾶ συσκευὴ τῆς Δικιδίας συνίσταται ἐκ τεσσάρων ποτηρίων μετὰ τεσσάρων ὑποκρατηριδίων, τεσσάρων ἐνώτων φιαλῶν, τεσσάρων μικροτέρων φιαλῶν, τεσσάρων διαφόρου εἴδους, τεσσάρων φιαλῶν μετὰ ποδός, μιᾶς φιάλης ἄνευ ὤτων, ἑνὸς ἡθμοῦ (δυλιστηρίου), ἑνὸς φιαλίου μὲ τετρημένον πυθμένα, ἑνὸς κοχλιαρίου, καὶ ἑνὸς μικροῦ πτυαρίου· εἶναι λοιπὸν προφανῶς ἡ ἐπιτραπέζιος σκευὴ διὰ τέσσαρας συνδαιτυμόνας, ἀλλ', ὡς φαίνεται, ἐν βίᾳ καὶ ἀτελῶς συνειλεγμένα. Ἡ ἀργυρᾶ αὕτη σκευὴ ἔχει βάρος 3943,70 γραμμ. Ἐκτὸς τῶν σκευῶν τούτων προσεπάθησεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ νὰ σώσῃ καὶ μικρόν τι ἀργυροῦν τοῦ Διὸς ἀγαλμάτιον μετ' ὀρειχαλκίνου βάθρου, μεγάλην τινὰ λοπάδα ἐξ ὀρειχάλκου μὲ ἀνυψωμένον γῦρον, τῆς ὁποίας ὁ πυθμὴν εἶνε ἔνδοθεν ἐπεστρωμένος μὲ ἀργυρᾶν, περικαλλῶς ἐσμιλευμένην πλάκα, καὶ τρία ζεύγη χρυσῶν ἐνωτίων.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀνευρέθησαν καὶ διάφορα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα τὰ πλεῖστα ἐξ ὀρειχάλκου). Προσέτι βολίδες, ἁρπάγαι διαφόρων σχημάτων, λαβίδες, μαχαίρια μὲ κεκαμμένας χαλυβδίνας λαβίδας κτλ. Ὡσαύτως ἀνευρέθη τρυτάνη φαρμακοπωλείου μὲ δύο πλάστιγγας καὶ μὲ τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὴν σταθμά, παριστῶντα τὴν κλίμακα 14, 17,5, 21, 24,9, 35,8 γραμμαρίων. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων οἰκιακῶν σκευῶν διακρίνεται ὡραία ἐξ ὀρειχάλκου χύτρα· ὡσαύτως ὀρειχάλκινος λαμπτήρ, περιέχων εἰσέτι τὴν ἐκ στύππης θρυαλλίδα, καὶ τέλος διάφορα ὑάλινα ἀγγεῖα, σκεύη ἐξ ὀπτοῦ πηλοῦ (Terracotta), χρυσᾶ δακτυλίδια καὶ ἐνώτια.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου πρὸς τὸν πρύτανεν τοῦ πανεπιστημείου τῆς Βονωνίας θὰ χαραχθῇ ἐπὶ μαρμάρου, κατα τὴν πρότασιν τῶν καθηγητῶν Παντσάκη καὶ Βερτολίνη, καὶ θὰ ἀποτεθῇ ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ πανεπιστημείου τῆς Βονωνίας.

Ἡ μέγιστη ὑδρόγειος σφαῖρα. Ὑπὸ τῶν κ. Villard καὶ Chotard κατεσκευάσθη διὰ τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἔκθεσιν ὑδρόγειος σφαῖρα ἐκτάκτου μεγέθους, διὰ τὴν ὁποίαν ἱδρύθη ἰδιαίτερον οἰκοδόμημα. Ἡ περιφέρεια αὐτῆς εἶναι ἴση μὲ τὸ ἓν ἑκατομμυριοστὸν τῆς περιφερείας τῆς γῆς. (Ἡ περιφέρεια τῆς γῆς εἶναι 40 ἑκατομμύρια μέτρων, ὥστε ἡ περιφέρεια τῆς ἐν λόγῳ σφαίρας εἶνε 40 μέτρων, ἡ δὲ διάμετρος αὐτῆς 13 μέτρων.) Τὸ Βερολῖνον καὶ οἱ Παρίσιοι κατέχουσιν ἐπὶ τῆς σφαίρας ἐπιφάνειαν ἑνὸς τετραγωνικοῦ ἑκατοστομέτρου. Ἡ σφαῖρα αὕτη θὰ στρέφεται δι' ἰδιαιτέρου μηχανισμοῦ ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν περὶ τὸν ἄξονά της, συμφώνως πρὸς τὴν περιστροφὴν τῆς γῆς.

Ὁ Σαιξπῆρος ἐν τῷ „Βασιλείῳ τοῦ Μέσου“. Ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ τοῦ Πεκίνου ἀνέθηκεν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς αὐτόθι Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν (Χαν Λὶν) τὴν μετάφρασιν τῶν δραμάτων τοῦ Σαιξπήρου εἰς Κινεζικὴν γλῶσσαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἑαυτῆς πριγκίπων.

Ὁ αὐτόματος καθαρισμὸς τῶν ποταμείων ὑδάτων. Ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀπείρως σμικροῦ, καθ' ὅσον μάλιστα δι' αὐτῆς κατορθοῦνται μεγάλα ἀποτελέσματα, ἀποτελεῖ μίαν τῶν κυριωτάτων ἐπασχολήσεων τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης. Μία τῶν νεωτάτων διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἀνακαλύψεων εἶνε καὶ ἡ ἐξηγοῦσα τὸ μέχρι τοῦδε ἀνεξήγητον φαινόμενον τοῦ αὐτομάτου καθαρισμοῦ τῶν ποταμείων ὑδάτων. Εἶνε ἤδη γνωστὸν καὶ διὰ τῆς χημικῆς ἐξετάσεως τοῦ ὕδατος ὅλων σχεδὸν τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Εὐρώπης ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ ὕδωρ τῶν ποταμῶν, ἂν καὶ ῥίπτονται εἰς αὐτοὺς παντὸς εἴδους ἀκάθαρτοι ὕλαι ἐκ τῶν παρακειμένων πόλεων, καθαρίζεται ὅμως ἀμέσως, μόλις ῥεύσῃ ἐπὶ μικρόν τι ἀπὸ ἑκάστης πόλεως διάστημα. Πῶσαι δὲ αἱ ἀκάθαρτοι ὕλαι δὲν ἀραιοῦνται, ἀλλὰ παντελῶς ἐξαφανίζονται. Ἤδη ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀφανισμὸς τῶν ἀκαθάρτων ὑλῶν καὶ ὁ καθαρισμὸς τοῦ ὕδατος ὀφείλεται εἰς μικροσκοπικὰ ζωύφια, τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται κατ' ἀπειρομεγέθη σμήνη εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῶν ποταμῶν, ὅπου ῥίπτονται ἐκ τῶν παρακειμένων πόλεων ἀκάθαρτοι ὕλαι. Ἐν τῷ καθαρῷ ποσίμῳ ὕδατι δὲν παρουσιάζονται τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα ζωύφια, διότι δὲν εὑρίσκουσιν ἐν αὐτῷ τὴν πρὸς συντηρησίν των ἀναγκαίαν τροφήν.

Ἡ οἰκία τοῦ Σαιξπήρου. Ἡ μικρὰ οἰκία ἐν Stratford-on-Avon, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ Σαιξπῆρος πληροῦται καθ' ἑκάστην ἀδιακόπως ἐπισκεπτῶν ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τῆς οἰκουμένης. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτῶν ἦτο 16,417, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος ἐπλήρωσεν ἓν σελίνιον. Τὸ ταμεῖον, τὸ προωρισμένον διὰ τὰ ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν προσερχόμενα χρήματα, ἔχει ἤδη σχηματίσῃ ἐκ τῶν προσόδων τούτων ἀποθεματικὸν κεφάλαιον 75,000 φράγκων, αἱ δὲ πρόσοδοι αὐξάνουσιν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος σημαντικώτατα. Ἕκαστος τῶν ἐπισκεπτῶν ἐγγράφει τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἐθνικότητά του εἰς ὡρισμένον πρὸς τοῦτο βιβλίον. Οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν οἰκίαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνῆκον εἰς 39 διαφόρους ἐθνικότητας. Ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ „Σαιξπηρείου ταμείου“ θὰ ἀποφασίσῃ προσεχῶς περὶ τῆς χρήσεως τῶν συναχθέντων χρηματικῶν ποσῶν.

ΚΟΡΕΑ.

Οἱ κάτοικοι τῆς χερσονήσου Κορέας συμποσοῦνται εἰς 7 περίπου ἑκατομμύρια, ἔχουσι πολλὰς ἀρετὰς καὶ διακρίνονται μάλιστα ἐπὶ φιλοπονίᾳ καὶ ὀλιγαρκείᾳ. Ἡ κυριωτέρα καὶ σπουδαιοτέρα αὐτῶν τροφὴ εἶνε ὄρυζα, λάχανα καὶ ἰχθῦς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ δὲν ἐμιλοῦσιν· εἶνε δὲ περίεργον ὅτι μεταχειρίζονται τὸ κοχλιάριον, ἐνῶ ἐν Κίνᾳ ἡ χρῆσις αὐτοῦ εἶνε ἄγνωστος. Τὰ ἐνδύματά των εἶναι συνήθως λευκά. Μόνον οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι φοροῦσιν ἐνδύματα κυανοῦ χρώματος. Τὸ χρῶμα τοῦ πένθους εἶνε παρ' αὐτοῖς τὸ κίτρινον. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἶναι πενιχραὶ καὶ ἔξωθεν ρυπαραί, καθότι ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορεύεται ὁ ἐξωτερικὸς καλλωπισμὸς τῶν οἰκιῶν. Ἐσωτερικῶς αἱ οἰκίαι εἶναι ἁπλούσταται καὶ συνίστανται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἑνὸς μόνου χώρου, σπανιώτατα δὲ εἶναι διηρημέναι εἰς δωμάτια. Κατὰ παράδοξον τρόπον οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας ἀγνοοῦσι καὶ τῶν ἁπλουστάτων ἐπίπλων τὴν χρῆσιν καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὑπολείπονται κατὰ πολὺ τῶν Ἰαπώνων. Ὅταν ἔχωσι πρᾶγμά τι πρὸς πώλησιν, ἐκθέτουσιν αὐτὸ πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας των. Τὰ νομίσματα τῶν κατοίκων τῆς Κορέας ἔχουσι τοσοῦτον ἔκτακτον βάρος, ὥστε ὁ ἔχων νὰ μετακομίσῃ ποσόν τι χρημάτων ἰσοδύναμον μὲ πεντήκοντα ἡμέτερα φράγκα, εἶνε ἠναγκασμένος νὰ προσλάβῃ τὸν ῥωμαλεώτατον ἀχθοφόρον. Μέχρι τοῦ ἔτους 1876 ἡ Κορέα ἦτο παντελῶς ἀπρόσιτος εἰς τοὺς ξένους καὶ μόλις κατὰ τὸ ῥηθὲν ἔτος ἠνεῴχθησαν εἰς τοὺς Ἰάπωνας λιμένες τινὲς τῆς χερσονήσου ταύτης. Ἐν ἔτει 1882 οἱ Ἀμερικανοὶ ἐποιήσαντο μετὰ τῆς Κορέας ἐμπορικὴν σύμβασιν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο ἠκολούθησαν κατόπιν ἡ Ἀγγλία, Γερμανία, Ῥωσσία, Ἰταλία καὶ Γαλλία. Εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἡ Κορέα ἦτο φόρου ὑποτελὴς εἰς τὴν Κίναν καὶ ἐτέλει εἰς τὸν αὐτοκράτορα τοῦ οὐρανίου βασιλείου ἐτήσιον φόρον ὀκτακοσίων βοῶν καὶ ὡρισμένην ποσότητα χάρτου. Ἐσχάτως ὅμως ἡ ὑποτέλεια αὕτη ἔπαυσεν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Κορέας, ὅστις ὀνομάζεται Τουι-Τίχυ, εἶνε ἀπόλυτος μονάρχης, ἂν καὶ ἵσταται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ὑπαλλήλων του. Ὁ νῦν βασιλεὺς τῆς χώρας κατήργησε πρὸ διετίας τὴν δουλείαν, ἡ πολυγαμία ὅμως ὑφίσταται εἰσέτι. Ὁ Βουδδισμὸς εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις ἐξηπλωμένος, αἱ ἀνώτεραι κοινωνικαὶ τάξεις ἠσπάσθησαν τὸ θρήσκευμα τοῦ Κομφουκίου, ὅπερ καὶ ὑπὸ τῆς πολιτείας εἶνε ἀνεγνωρισμένον. Τὸ θρήσκευμα τοῦτο συνοψίζεται εἰς τὰ ἑξῆς: εἰς τὴν λατρείαν των προγόνων καὶ τὴν τήρησιν πέντε ἐντολῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ οὐσιωδέστεραι εἶναι ἡ ὑπακοὴ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ ὁ πρὸς τὰς γυναῖκας σεβασμός. Ὁ υἱὸς εἰσερχόμενος εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου εὑρίσκεται ὁ πατήρ, ὀφείλει νὰ σταθῇ ὄρθιος μέχρις οὗ διαταχθῇ ὑπ' αὐτοῦ νὰ καθίσῃ. Ἐν ὅσῳ ζῇ ὁ πατήρ, ἀνήκει εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι ἀποκτᾷ ὁ υἱός. Πρὶν ἐγερθῇ ὁ πατὴρ ἐκ τῆς κλίνης, ὀφείλει ὁ υἱὸς νὰ καθαρίζῃ τὸ δωμάτιον καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα νὰ ἀνάπτῃ πῦρ λίαν πρωΐ. Ἂν ὁ υἱὸς κέκτηται ἰδίαν οἰκίαν, δύναται ὁ πατὴρ νὰ τὴν πωλήσῃ, ἂν ἔχῃ ἀνάγκην χρημάτων.

Οἱ ἱεραπόστολοι τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας εἰργάσθησαν ἐν Κορέᾳ μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, ἂν καὶ ὑπέστησαν πολλοὺς αἱματηροὺς διωγμούς. Σήμερον οἱ ἰθαγενεῖς χριστιανοὶ ἐν Κορέᾳ ἀνέρχονται εἰς εἴκοσι χιλιάδας. Κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα εἰδήσεις ἠγοράσθη ἐν τῇ πρωτευούσῃ Σεοὺλ μέγα οἰκόπεδον πρὸς οἰκοδομὴν μεγαλοπρεποῦς μητροπολιτικοῦ ναοῦ. Ἐσχάτως ὅμως ἀπεστάλησαν ἐξ Ἀμερικῆς δύο διαμαρτυρόμενοι ἰατροί, ὁ Δρ. Ἄλλεν καὶ ὁ Δρ. Ἑρών, ὅπως ὑποστηρίξωσι τὴν ἐκεῖ ἱερὰν ἀποστολὴν τῶν Ἀμερικανῶν Πρεσβυτεριανῶν. Πρὸς τούτοις ἀφίκετο εἰς Σεοὺλ ἡ δεσποινὶς Ἄλλερς, ἥτις ἐσχάτως ὑπέστη τὰς διδακτορικὰς αὐτῆς ἐξετάσεις ἐν τῇ ἰατρικῇ. Οἱ δύο μνημονευθέντες ἰατροὶ ἀνίδρυσαν ἐν τῇ ῥηθείσῃ πρωτευούσῃ τῇ συναινέσει τῆς Κυβερνήσεως νοσοκομεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἰθαγενεῖς νεανίαι λαμβάνουσι τὴν προκαταρκτικὴν αὐτῶν μόρφωσιν διὰ τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα. Ὁ Δρ. Ἄλλεν ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ βασιλέως, ἡ δὲ βασίλισσα ἐπανειλημμένως προσκαλεῖ καὶ συμβουλεύεται τὴν δεσποινίδα Ἄλλερς, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἐκτιμᾷ ὥστε μεταπέμπεται αὐτὴν ἐπὶ ἰδιαιτέρου πολυτιμωτάτου φορητοῦ δίφρου. — Διά τινος Ἀμερικανοῦ διηυθέτησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον τὸ παλάτιόν του καὶ κατήρτισεν αὐτὸ δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός. Νεωστὶ μάλιστα ἵδρυσε γυμνάσιον, διὰ τὸ ὁποῖον προσεκλήθησαν ὡς καθηγηταὶ ἀμερικανοὶ διαμαρτυρόμενοι. Τοιουτοτρόπως αὐξάνει ὁσημέραι ἐπαισθητότερον ἐν Κορέᾳ ἡ ἐπιρροὴ τῶν ξένων καὶ οἱ πρόδοδοι τοῦ πολιτισμοῦ ἀδιακόπως ἐπιταχύνονται ἐν τῇ πρὸ μικροῦ τοσοῦτον ἀπροσίτῳ καὶ ἀγνώστῳ σχεδὸν χώρᾳ.

κκ. Δ. Α. εἰς Τάλλαν, Ν. Π. Κ. εἰς Γενικέσκ, Γ. Ζ. εἰς Βατούμ, Δ. Ζ. εἰς Τεργέστην. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Π. Χ. εἰς Γαλάζιον. Ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστάλησαν. — κ. Α. Μ. εἰς Ἀγχίαλον. Σᾶς ἐγράψαμεν. — κ. Φ. Α. Ζ. εἰς Σιάτισταν. Μὴ λείψητε νὰ μᾶς δώσητε ἐγκαίρως σχετικὰς πληροφορίας. — κ. Μ. Φιλεκ. Σ. ἐν Κωνστ|πόλει. Εὐχαρίστως δὰ τ' ἀποστείλωμεν ἅμα λάβωμεν σχετικὴν σημείωσιν παρὰ τοῦ αὐτόθι κ. ἐπιστάτου μας. — κ. Ι. Μ. εἰς Λευκωσίαν. Ἐπιστολή μας προηγήθη. — κ. Γ. Κ. εἰς Σωζόπολιν. Τὰ περικαλύμματα ἀπεστάλησαν πρὸς τὴν ὑποδειχθεῖσαν ἡμῖν διεύθυνσιν. — κ. Ι. Δ. εἰς Πύργον. Ἐσημειώσαμεν. — κ. Γ. Τσ. εἰς Νεάπολιν (Κρήτης). Εἴμεθα σύμφωνοι, περὶ τῶν ἄλλων ὅμως ἔχετε ὀλίγην ὑπομονήν. — κ. Φ. Σ. εἰς Σμύρνην. Καὶ τὸ δεύτερον ἐλήφθη. — κ. Α. Ρ. Β. εἰς Ζαγαζήκ. Πρὸς τὸν κ. Α. Δ. ἀπεστάλησαν τὰ τεύχη, ἡ συνδρομή του ὅμως ἀγνοοῦμεν πῶς καὶ πότε μᾶς ἔστάλη. Τὴν ἄλλην ἐρώτησιν θὰ Σᾶς ἀπαντήσωμεν ἅμα λάβωμεν τὰς σχετικὰς πληροφορίας. — κ. Ν. Χ. εἰς Θεσσαλονίκην. Ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστάλησαν, ἐπίσης καὶ εἰς Κοζάνην ἠρχίσαμεν τὴν ἀποστολήν. — κ. Α. Ν. Η. εἰς Μανσοῦραν. Ὁ αἰτηθεὶς Ἀρθ. ἀπεστάλη ἐλάβομεν δὲ ὑπὸ σημείωσιν καὶ τὴν ἄλλην πρότασίν Σας. — κ. Α. Κ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Συνεμορφώθημεν. — κ. Ζ. εἰς Ἀθήνας. Τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν ἐράνισμα δύναται τὸ πολὺ πολύ, συντομευόμενον νὰ δημοσιευθῇ, ἐὰν θέλετε μεταξὺ τῶν ποικίλων. — κ. Σ. Π. Ρ. καὶ Γ. Ι. Ρ. εἰς Βραΐλαν. Ἐλήφθησαν καὶ Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ποππαία ὑπὸ Σπυρίδωνος Παγανέλη. — Ἐθνικὸν Θέατρον ὑπὸ Ἀγησιλ. Γιαννοπούλου, Ἠπειρώτου (συνέχεια). — Αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς δράμασι τοῦ Σαιξπήρου καὶ ἐν τῷ ποιήματι τοῦ Δάντε ὑπὸ G. Chiarini (συνέχεια). — Ὀπτασίαι ὑπὸ Ἰωάννου Τουργένιεφ (συνέχεια). — Πινακοθήκη, ἤτοι ἑρμηνεία τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ἡ νέα γέφυρα τοῦ Γάγγου. — Ἐπιτυχὴς ἔνστασις. — Ἡ μεγίστη ταχύτης σιδηροδρομικῶν ἁτμαμαξῶν. — Αἱ χήραι τῶν Ἰνδῶν. — Γνωριμία δύο διασήμων ζωγράφων. — Ὑπερτέρησις. — Νέος συρμός.) — Ἐπιστήμη καὶ Καλλιτεχνία. (Νέα μουσικὴ μεγαλοφυΐα. — Νέαι ἀνακαλύψεις ἐν Πομπηΐᾳ. — Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου. — Ἡ μεγίστη ὑδρόγειος σφαῖρα. — Ὁ Σαιξπῆρος ἐν τῷ „Βασιλείῳ τοῦ Μέσου". — Ὁ αὐτόματος καθαρισμὸς τῶν ποταμείων ὑδάτων. — Ἡ οἰκία τοῦ Σαιξπήρου.) — Κορέα. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Γεώργιος Παράσχος (ἐν σελ. 215). — Ποππαία. Εἰκὼν ὑπὸ N. Sichel (ἐν σελ. 219). — Ποππαία Σαβίνα, σύζυγος τοῦ Νέρωνος δέχεται τὴν κεφαλὴν τῆς ἀποπεμφθείσης Αὐτοκρατείρας Ὀκταβίας (ἐν σελ. 223). — Πεναλέα πτηνά. Εἰκὼν ὑπὸ Gust. Süs (ἐν σελ. 225).

Ἐκδότης Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτης ἐκ τῆς Neue Papiermanufactur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Soning, ἐν Λειψίᾳ.